

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 50

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji . . . Din 40

v inozemstvu . . . 60

SLOVENE

Cene inseratov:Enostolpna petlitna vrsta
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 5.— in 4.—
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštšina plačana v polovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnitva 328.**Političen list za slovenski narod.**Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.549 (za inserate) Sara-
jevo 7.565, Zagreb 39.011. Praga in Dunaj 24.797.**Nesramne praklike!**

Mesec dni že traja vladna kriza. To samoposebi pri nas ni nič novega in nič čudnega. Saj še niti ena vladna kriza ni bila rešena tako naglo, kakor se to dogaja redno v drugih državah. Pa tej naši specialiteti se je javnost že kolikortoliko privadila, da ne godrnja preveč, dasi je seveda ne odobrava. To zavlačevanje kriz pri nas pa je v najtesnejši zvezi z najhuje obsojbe vrednimi praktikami, ki jih uganjajo in so jih uganjali vedno le vlastodržci Pašičeve in Pribičevićeve sorte. Vprav te njihove praklike so vir in edini vzrok tem dolgotrajnim vladnim krizam. Omalovaževanje in kršenje parlamentarnih načel in vsemogoče nemoralne spletke in intrige, lažnivost od vlastodržcev kupljenega časopisa, podkupovanje in končno ne na zadnjem mestu zlorabljanje položaja vladnih in parlamentarnih funkcionarjev, vse to so sredstva, ki se jih stalno poslužujejo politiki, ki so se končno čisto naravno sešli in združili v odstopivši vladi korupcije in nasilja.

V interesu javne morale, v interesu države, zlasti pa še v interesu ugleda in kredita države v zunanjem svetu je, da se tem praktikam političnih korupcionistov napravi temeljito konec, da se ti nečedni elementi z odločivnih mest enkrat za vselej odstranijo in se jim odvzame in onemogoči večji vpliv na državno življenje, ki so ga imeli dosedaj. Nič manj potreben pa ne bi bil zakon proti korupciji, da ti elementi ne bodo brez odgovornosti plenili državno blagajno, državne dohodke uporabljali v svoje umazane, podkupovalne in strankarske namene ter z zlorabo svojega položaja polnili lastne žepe, kakor se je ugotovilo v nekaterih slučajih v parlamentu.

Dasi je bil potek dosedanjih kriz pri-
lično vedno enak, po pojavih korupcijskega podkupovanja in intrigiranja ena kriza podobna drugi ko jajce jajcu, moramo vendar ugotoviti, da s tako grdimi sredstvi, s takim protiparlamentarnim postopanjem in nezaslišanim izsiljevanjem in pritiskanjem na najvišjem mestu se še nikdar ni reševala nobena druga kriza kakor sedanja, ko se poslavljajo največji zaščitniki korupcije.

Značilno pa je za politično moralo teh elementov, da jih ni le prav nič sram nobene laži in podtikanja svojim nasprotnikom, marveč da celo drug družemu lažejo, da bi dosegli svoje temne in nečedne cilje. Tako se je dal Svetozar Pribičević ujeti od Pašića na podlagi izmišljenega svetega zadržila, da ima Pašić zagotovljen volivni mandat. Na tak lim seveda je pa mogel nasesti samo politik, ki ima enakovredno moralno-politično kvalifikacijo kakor Pašić sam, ki ga ni bilo in ga ni sram, da je uskočil iz lastnega kluba in izdal bojno fronto lastnega kluba, v katerem je hlinil prej tedne lojalnost, ko je že tajno paktilal s Pašićem kot njegova rezerva. In to za plačilo štirih ministrskih portfeljev, dveh mest državnih podtajnikov in materialnih podpor v strankarske namene. Pribičevićevi kompanjoni so prejeli izplačilo honorarja za izdajstvo, toda kazni jim sledi za petami. Pribičevići uskok si že danes pulijo lase, dasi kažejo nazunaj maziljena lica; celo iz vrst njihovih radikalnih zaveznikov se slišijo čezdalje pogostejši glasovi proti njim in napovedi, da bodo v vsakem slučaju obsedeli na dleci. Je že tako na svetu, da se sovražnik izdajstva veseli, izdajnika pa zaničuje!

Odveč bi bilo izgubljati še kako besedo o nekvalificiranosti Pašičeve politike in njegovih metod glede verifikacij hrvatskih poslanskih mandatov. Kaj takega še svet ni videl in doživel. Pet let je kričala centralistična banda, da so Hrvatje izdajali, ker ne gredo v parlament, in ko so Hrvatje spoznali svojo neplodno taktiko in prišli v parlament, se mora vsa opozicija že mesec dni boriti, da se jim prizna njihova poslanska pravica in dolžnost. Nezaslišano, da je Pašičeva vladna garda celo obstruirala v verifikacijskem odboru, da onemogoči verifikacije, nezaslišano, da je Pašić obstruiral celo proti izrecni kraljevi volji, da se hrvatski mandati verifikirajo, neverjetno, da je Pašić proti volji krone, ki je pokazala, da zna čuvati ustavnost in parlamentarizem proti vladnim nezakonitostim in teptanju javnega blaga, proti iz-

recni volji drugega ustavnega faktorja odgodil seje parlamenta, kljub protestu delazmožne parlamentarne večine.

Mesto predsednika v parlamentu se povsod po vsem civiliziranem svetu smatra kot tako zaupno mesto, da bi se ga nikjer drugod nihče ne upal zlorabljati v strankarske namene, najmanj pa še v namen, da se krona od tega mesta po načrtu in dogovoru z vlado, ki uničuje in tepta parlamentarizem, sistematično napačno informira. Vihar, ki bi povsod drugod nastal, bi pogljal takega predsednika z njegovega zaupnega in nedotakljivega mesta; da bi se tak mož ne upal več v javnosti, kaj pa še pred krono pokazati.

V tej krizi pa se je dogodilo, da imamo predsednika parlamenta, kadar ga rabi ministrski predsednik za svoje absolutistične namene, nimamo ga pa, kadar ga potrebuje parlamentarna večina. Kadar ga je Pašić potreboval, da predloži njegove, Pašičeve načrte, kot nasvete nad strankami in parlamentarnimi klubi stoječe parla-

mentarne osebnosti, je g. Ljuba Jovanović igral vlogo predsednika narodne skupščine, kadar so pa parlamentarci zahtevali ukrepov in pojasnil, ki jih jim je dolžan dati predsednik narodne skupščine, tedaj so dobili stereotipne odgovore: Sem v demisiji, nisem več predsednik narodne skupščine, ničesar ne vem.

To niso niti sulukaferske metode, to je škandal, ki mora dobiti svoje zadoščenje. Ako se je g. Ljuba Jovanović s častno besedo zavezal, da on stoji in pade z verifikacijo hrvatskih mandatov, potem bi bil moral to častno besedo tudi držati, neglede na to, da mu je Pašić izpodkopaval tla v njegovem volivnem okrožju; moral bi bil izvajati posledice in ne igrati iz strahu pred Pašićem dvojno vlogo!

Tem praktikam vlade korupcije in nasilja mora biti konec in, kakor vse kaže, bo tudi konec, ko se po praznikih definitivno reši vladna kriza in da zadoščenje gaženemu parlamentarizmu in teptani pravici!

Davidović in dr. Spaho pri kralju.

RAZGOVOR NASTASA PETROVIČA Z DAVIDOVIČEM. — SPLOŠEN VTIS JE, DA PRIDE MOČNA DELOVNA VLADA.

Belgrad, 15. aprila. (Izv.) Posvetovanja se nadaljujejo kljub temu, da Pašić še vedno ni bil vabljen na dvor, kar se splošno opaža. Nocoj ob 6 je bil poklican na dvor g. Ljuba Davidović, ki je v dve uri trajajoči avdienci razložil dejanski parlamentarni in politični položaj. Avdienca je bila končana ob 8 zvečer. Za jutri ob pol sedmih je poklican na dvor dr. Spaho. Avdienca g. Ljube Davidovića in poziv g. dr. Spaha je bil predmet razprav v političnih krogih. Informirani krogi zatrjujejo, da je položaj za radikale zelo slab, še slabši za Pribičevića. Slednji zgublja na pristajih in danes se je govorilo, da ga zapusti dr. Bošković.

Belgrad, 15. aprila. (Izv.) Če se bo kriza reševala v dosedanjem tempu, je pričakovati, da bo trajala, kakor smo že javili, nekaj dni še po praznikih, kakor se je od začetka mislilo. Krona hoče vsekakor temeljito proučiti položaj, kar je pri sedanjih krizi zelo potrebno. Poslednja kriza, ko se je Pašiću in Pribičeviću posrečilo dobiti mandat in vlado na podlagi netečnih in nerresničnih informacij, je brez dvoma dovolj jasno dokazala, kako je potrebno vsestransko proučevanje položaja in kako nujno potrebno je čuti glas vseh političnih faktorjev, ne samo glasu vladne manjšine. Tembolj je potrebno to vsled izkušenj poslednje krize, ko so Pašić in njegovi pomagači izgrajevali najvišje želje in zlorabili zaupanje. Taki slučaji se morajo v interesu vseh v bodoče onemogočiti, kar se bo zgodilo, če bo končen sklep rezultat objektivne presoje vseh, četudi nasprotujočih si mišljenj. Kaki so dosedanje rezultati, je težko reči, vendar je splošen vtis ta, da bo prišlo do dovolj močne delovne vlade, kakor se želi. Za sestavo delovne vlade pride v poštev opozicijski blok, ki ima v parlamentu močno večino. Za opozicijski blok se je izrekel ponovno radikal Nastas Petrović, ki se je razgovarjal danes z g. Ljubo Davidovićem.

NOVA RADIKALNA INTRIGA RAZKRINKANA.

List Rade Pašića »Beograjske Novosti«, piše o akciji poslanca Petrovića, da je akcija zelo neugodno sprejeta od radikalov, kar je popolnoma razumljivo. Dalje piše ta list, da se računi, da ima Petrović v radikalnem klubu najmanj deset poslancev. Če jih že ta list priznava deset, jih bo

gotovo tudi več. Celokupna borba je vsled takega položaja naperjena proti opozicijskemu bloku, ki ga skušajo kompromitirati z znanimi intrigami o Radićevih protidržavnosti. Tako so včeraj in danes listi priobčevali izjave, ki naj bi jih prinesla »Nezavisna Makedonija« in sicer naj bi bila to izjavo prinesla številka tega lista od 11. t. m. Dejstvo pa je, da je bolgarska vlada ta list Nezavisno Makedonijo že 9. t. m. prepovedala in ustavila nadaljnje izdajanje tega lista. Če torej list »Nezavisna Makedonija« od 9. t. m. res več ne izhaja, je cela številka od 11. t. m. falzificirana in ne samo izjava Radićeva. Tako se smatra v tukajšnjih krogih. Sicer pa radikalne intrige v tej smeri ne uspevajo najbolje, ker je bolj postranskega pomena, kaj govori Radić. Glavno je, kaj bodo govorili poslanci Radićeve HRSS. Zato jim je treba dati možnost, da z govorniške tribune dajo meritorne izjave.

SPOR V NARODNI OBRANI.

Okrog 12. ure je bil od kralja sprejet vojvoda Stjepan Stepanović, čigar prihod smo že javili in dejali, da so radikali radi njegovega prihoda preplašeni. Danes so hoteli z intrigami, ki postajajo vedno bolj živahne, preprečiti sprejem Stepanovića, vendar niso uspeli. General Stepanović je ostal pri kralju nad eno uro. Včeraj že smo zabeležili vesti o vojaški diktaturi, s katero spravljajo prihod Stepanovića v zvezo. Te vesti so se širile. V dobro poučenih krogih, ki so zatrjevali, da so te vesti brez vsake podlage, menijo, da je ta prihod edinole v zvezi z delovanjem Narodne obrane. Predsednik osrednjega odbora te znane organizacije je namreč vojvoda Stepanović, ki je sklical osrednji odbor Narodne obrane, da se razčistijo nekatere važne organizacijske zadeve. Večina članov odbora Narodne obrane, med njimi minister Žika Rafajlović in bivši predsednik narodne skupščine dr. Ribar, je podala ostavko na svoja mesta v organizaciji, ker so v njo sprejeti dr. Laza Marković in več njemu sličnih prvakov režima. Kolikor izveemo, je general Stepanović tudi na strani Rafajlovića in drugih ter se pričakuje zanimiv razvoj borbe v Narodni obrani, ki ima še vedno precejšen vpliv na javno življenje v Srbiji. Vsekakor se tu ne obeta režimovcem ravno prijetna rešitev.

POTRDIŠTEV NAŠIH POROČIL.

Belgrad, 15. aprila. (Izv.) Današnje »Novosti« pišejo: V političnih krogih se še vedno komentira ostavka Pašića in izvemo že nove poedinosti iz poteka te krize. Glasom informacij zelo zanesljivega izvora izhaja, da je Pribičević največ kriv, da je prišlo do nesporazuma med krono in Pašićem in do nenadne demisije. Ko je krona zvedela, da je objavljena odgovoditev skupščinskih sej nasproti obljubam Pašića, je v soboto zahtevala od Pašića, da da pojasnila. Telaj je g. Lj. Jovanović odšel v dvor in

izjavil, da ne ve, kaj je na stvari; da je to napravil najbrže podpredsednik g. Drago-
vić. Med tem je Pašić takoj zapovedal, da se snamejo objave, s katerimi se sklicuje seja na 3. maja; pri kroni pa je poskusil, da vrže odgovornost s sebe in poskusi z neko drugo kombinacijo. G. Nikola Pašić se je posvetoval z nekaterimi ministri, med njimi z ministroma Srškićem in Pribičevićem. G. Svetozar Pribičević, ki ga je podprl g. Srškić, je pregovoril Pašića, da je ostal pri prvotni odločitvi, da se seje odložijo in da se krona postavi pred gotovo dejstvo. G. Nikola Pašić je nato pristal in ukazal, da se izobesjo naznanila v skupščini. Ko je ob pol 12. uri odšel na dvor, krona ni bila voljna, da se pokori gotovim dejstvom in politiki »jake roke« Pašića in Pribičevića. Tedaj je prišlo do ostrega nastopa med krono in Pašićem nakar je sledila ostavka.

VLADNI KONFERENCJARJI.

Belgrad, 15. aprila. (Izv.) Danes se je pri Pribičeviću vršila dolga konferenca med Pašićem, Markovićem in Janićem. — Osebe, ki so se posvetovala, kažejo jasno obiležje namena in predmeta razprave na tej konferenci.

Sodba o položaju v Zagrebu.

Zagreb, 15. aprila. (Izv.) V tukajšnjih opozicijskih krogih vlada prepričanje, da se bo radi katoliških velikonočnih praznikov kriza razpletla šele v drugi polovici prihodnjega tedna. Pribičevićevo časopisje še vedno trdno upa, da bo Pašiću poverjen volivni mandat, opozicijsko časopisje pa sklepa, da je Pašić izgubil položaj iz svoje roke. Vsi listi se bavijo z avdienco dr. Korošca pri kralju in jo označujejo kot izreden korak v reševanju krize. To avdienco spravljajo v zvezo z raznimi kombinacijami, tako n. pr. z ustvarjanjem nevtralne vlade ali koncentracijske vlade brez HRSS in brez Pašića. V take kombinacije tukajšnji opozicijski krogi seveda ne verujejo in vse opozicijsko časopisje dokazuje, da je vprašanje poslovne vlade opozicijskega bloka na vidiku.

ANGLEŠKI KONZUL V ČRNI GORI.

London, 15. aprila. (Izv.) V spodnji zbornici je vlada odgovorila na neko interpelacijo in izjavila, da je imenovala gosp. Parra za angleškega konzula v Črni gori. To imenovanje da je bilo potrebno, ker je doživel nedavno angleški državljani Milne na jugoslovanskem ozemlju precej nepri-
lik, zaradi česar se je jugoslovanska vlada že tudi opravičila. Mac Donald je izjavil, da bo angleška vlada skrbela, da angleški potniki ne bodo brez vzroka in potrebe nadlegovani.

NAŠI DOLGOVI V AMERIKI.

Washington, 15. aprila. (Izv.) Jugoslovanska komisija za ureditev državnega dolga kraljevine SHS Ameriki je ameriški vladi sporočila, da zaenkrat kraljevina SHS svojih obveznosti ne more poravnati. Z ozirom na to izjavo je državni tajnik za finance Mellon dal sporočiti jugoslovanski komisiji pred njenim odhodom, da obžaluje, da se je ureditev dolgov Jugoslavije Ameriki odgodila. Ameriška komisija pričakuje čimprej novih predlogov od strani Jugoslavije.

Rusko-angleška konferenca.

London, 15. aprila. (Izv.) Na včerajšnji otvoritveni seji rusko-angleške konference je izjavil Rakovski, da sovjetska vlada ne vodi nikake caristične osvojevalne politike, ampak stremi samo po vzdrževanju miru. Trajen mir pa je v Evropi nemogoč, dokler se ne revidira verzajska mirovna pogodba. Vzroke vojn pa more odpraviti na socialističnem temelju sloneča gospodarska organizacija.

ZAIMIS — PREDSEDNIK GRŠKE REPUBLIKE?

Atene, 15. aprila. (Izv.) V političnih krogih sodijo, da bo Zaimis izvoljen za predsednika grške republike.

MUSSOLINIJEVE INTRIGE.

Madrid, 15. aprila. (Izv.) Listi poročajo, da je nameraval romunski kralj obiskati tudi Madrid. Na Mussolinijevo prigo-

varjanje pa je španska vlada dala Romuniji razumeti, da trenutno obisk ne bi bil dobrodošel.

FRANCOSKI DRŽAVNI DOHODKI.

Pariz, 15. aprila. (Izv.) Marca meseca leta 1924. so znašali francoski državni dohodki 2.110.642.950 frankov, torej nad 420 milijonov frankov več kakor meseca marca leta 1923. V prvih treh mesecih tega leta so znašali dohodki 5861 milijonov frankov. Dohodki presegajo izdatke za 34 do 50 odstotkov v posameznih oddelkih.

MOLTKEJEVA SLAVNOST.

Berlin, 15. aprila. (Izv.) Nacionalistične organizacije so sklenile 1. 1922. poškodovani spomenik Moltkeja v Halle popraviti in 11. maja prirediti posebno slavnost v ta namen. Slavnosti bi se udeležili tudi znani generali, kakor Hindenburg, Mackensen in drugi. Komunisti so sklenili prirediti na ta dan obsežne protidemonstracije.

TISKARSKA STAVKA V DRAŽDANIH.

Draždane, 15. aprila. (Izv.) Tipografi so stopili v štrajk, ker so delodajalci odklonili njihove zahteve.

POTRES.

Hamburg, 15. aprila. (Izv.) Včeraj popoldne je tukajšnja glavna potresna opazovalnica zaznamovala tri ure trajajoč potres v daljavi 9500 km. Aparati so pričeli zaznavati potres ob pol šestih popoldne.

Santiago de Chile, 15. aprila. (Izv.) Včeraj so tu čutili precej močan potres.

Iz zunanje politike.

* Pogoji za ruski kredit v Angliji. V Londonu se je ravnokar pričela velika konferenca za vpoustavo normalnih razmer med Rusijo in Anglijo. Konferenco vodi Mac Donald, vodja ruske delegacije pa je Rakovski. Eno najvažnejših vprašanj, s katerimi se bo morala pečati konferenca, je vprašanje kreditov za Rusijo. Tozadevno so londonski bankirji predložili konferenci spomenico, v kateri naštevajo pogoje, pod katerimi bi bili oni voljni dovoliti Rusiji zaenkrat manjše zneske. Bankirji zahtevajo, naj Rusija prizna javne in privatne dolgovne v kakršnikoli sprejemljivi obliki, vrne naj inozemcem njihovo zaplenjeno privatno lastnino, naj prizna veljavnost privatnih pogodb in naj jamči, da se privatna last v bodoče ne bo konfiscirala.

* Stroški zasedbe Poruhra. Za vzdrževanje čet, ki so zasedle Poruhrje, je plačala Nemčija doslej nad 5 milijard zlatih mark, torej več kot je znašala francoska vojna odškodnina Nemčiji leta 1870.

* Nove volitve v Franciji. Francoski uradni list objavlja, da se vrše nove volitve 11. maja, obje volitve pa 25. maja. Nova francoska zbornica ne bo štela več 624 poslancev, ampak samo 584.

Politične vesti.

+ Poslanec Nastas Petrovič v načinu rešitve današnje krize. V belgrajski »Politiki« od 13. t. m. je objavil poslanec radikalne stranke Nastas Petrovič zelo zanimiv članek o sedanjem političnem položaju in o načinu, kako se more sedanja kriza pravilno rešiti, ki ga tu nakratko povzemamo: Naša država je demokratska država. Kadar se pojavijo spori med parlamentom in odgovorno vlado, ima monarh kot ustavni arbiter ustavno pravo in dolžnost, da ali

pošlje domov parlament in obdrži vlado, ki ima apelirati na narod — ali da odslovi vlado, ostavljajočo parlamentu pravico, da da narodu vlado, ki bi uživala njegovo zaupanje ter z njim delala dalje. Prve pravice se mora monarh posluževati s skrajno previdnostjo, izključno le v slučaju kadar čuti, da parlament ne odgovarja več razpoloženju ljudstva ali da ni v stanu stvoriti vlade, ki bi uživala avtoriteto. Ti slučajji pa so v parlamentarno vladanih državah zelo redki in morajo biti zelo redki. Čeprav se je monarh v predvojni Srbiji čestokrat posluževal pravice razpustiti parlament in čeprav se prakticira to tudi danes, je treba enkrat reči, da se mora ta navada opustiti. Kajti ta praksa dokazuje, da vlada pri nas čisto nedemokratsko naziranje, da ni sporov kriva vlada, ampak da je kriv parlament, kakor da vlada ni organ monarha in parlamenta, marveč je parlament orodje vlade! Zaradi tega se meče krivda pri nas vedno na parlament, to se pravi, dejansko na ljudstvo, katero predstavlja. Toda ali more biti ljudstvo krivo, ali more biti kriv monarh? Monarh more biti kriv samo v slučaju, ako prekorači ali zlorablja svoja ustavna prava. Ljudstvo pa sploh nikdar ne more biti krivo, kajti tudi v slučaju, ako se odslovi parlament, se ne odslovi zaradi tega, ker je česa kriv, ampak zaradi tega, ker se je jasno uvidelo, da zaradi izpremenjenega razpoloženja ljudstva, ljudstva več ne predstavlja ali da ne more stvoriti sposobne vlade. Vlade pa morejo biti krive in odgovorne, in se zaradi tega odslovljajo, da se zamenjajo z vladami, ki odgovarjajo volji parlamenta in uživajo njegovo zaupanje. Kako je pa sedaj pri nas? Pri nas je bila cela skupina poslancev, ki se je vzdrževala iz izvestnih razlogov dela v parlamentu. Po enem letu abstinence pa je ta skupina uvidela, da tem potem ne more ničesar doseči in je stopila v parlament.

Vlada, ki je v okrnjenem parlamentu imela večino, sedaj uvidi, da mora pasti, čim so omenjeni poslanci opustili abstinenco. Ker pa vlada noče oblasti izpustiti iz rok, poskuša zapreti tem poslancem vhod v parlament. In zdaj se zgodi, kar je v vsaki drugi državi popolnoma nemogoče. Vlada niti ne počaka, da bi mogli ti poslanci začeti vršiti svoje posle kot ljudski zastopniki, ampak poda demisijsko. Nastane kriza, toda ta kriza se ne rešuje v soglasju z novo stvorjeno situacijo v parlamentu, ampak stori se vlada izven parlamenta, ki si stavi za nalogo, da za vsako ceno te poslance zadrži, da ne bi stopili v parlament, in v slučaju, da se ji to posreči, parlament razpusti. Zaradi tega se nahajamo v težki krizi. Narodne skupščine ne more nihče odgoditi kakor ona sama. Kljub temu pa ne dela že skoro dva tedna, samo zaradi tega, ker se vlada ne more pojaviti prednjo, ker je stvorjena izven parlamenta in zaradi njegove nove strankarske razsvetlitve ne uživa več njegovega zaupanja. In zdaj vlada uporablja vse svoje sile, da monarha prepriča, da mora njo ohraniti na oblasti, parlament pa, v katerem vlada nima več večine, poslati domov. Tako se ponavlja naša stara nedemokratska praksa, da je vedno kriv parlament, a ne vlada — praksa, ki ima tem slabše posledice za državo, ker vlačí monarha v boj s strankami in ljudstvom, kar se ne bi smelo nikdar zgoditi. Ne, po tej poti se kriza ne da rešiti! Preden se razpišejo nove volitve, se mora dati parlamentu možnost, da v soglasju z novo nastalo situacijo stori tako strankarsko kombinacijo, ki bo na podlagi par-

lamentarnega delovnega programa sestavila novo vlado. Ako se pa, ne da bi se preje poizkusila to pot, izvrše nove volitve, se bo kriza v novem parlamentu pojavila v še bolj ostri obliki. Današnja kriza je treba rešiti na demokratski in parlamentarni način, to je, da se pošlje domov vlada, ki v parlamentu nima večine in pred njim beži, parlamentu pa je treba naložiti dolžnost, da na podlagi sporazuma strank za skupno delovno bazo stori novo vlado, ki bo uživala njegovo zaupanje. Šele tedaj, ako bi se to ne posrečilo, bi monarh imel dolžnost in pravico obdržati vlado, četudi nima zaupanja parlamenta, da parlament razpusti in apelira na ljudstvo. — Nastas Petrovič konča svoj članek rekoč, da je vsaka druga pot neparlamentarna in nedemokratska in da bo tako državo zavlekla v nove strašne krize kakor tudi monarha izpostavila veliki odgovornosti. »To govorim« — končuje Nastas Petrovič — »kot staroverni radikal, kot demokrat, v popolnem skladu s tradicijami in načeli radikalne stranke.«

Beleške.

Tudi tolažba. »Jutro« ima vedno pripravljene kake kapljice, s katerimi sebi in bralcem skuša lajšati politične težave. Včeraj se tolaži na ta način, da prepričuje sebe in druge, češ, da kralj Pašičeve demisijske ni sprejel in da Pašičeva vlada posluje redno in mirno naprej. To je res, saj je v vseh parlamentarnih državah ta običaj, da odstopivša vlada vodi posle do nove vlade. To parlamentarno načelo velja tudi za Pašič-Pribičevićovo vlado, čeprav je le-ta na ukaz od zgoraj morala odstopiti. In ker je morala odstopiti, je menda jasno, da bo tudi ostala — odstopljena pozabljenja. Namesto parlamenta bosta žrtvovana topot Pašič in Pribičević. Ta žrtev sicer ni prav nič dragocena, pač krvavo potrebna za vse pošteno prebivalstvo v tej državi.

Dopisi.

Iz selške doline. (Nikar se z ljudskim premoženjem igrati.) Ali je res koristno, ali res občni blagor zahteva, da bi se selška občina razdelila v dve občini v spodnji in gorenji konec? Te dni so se namreč po zgornjem koncu po posameznih vaseh pobirali podpisi za ločitev zgornjega konca od selške občine. Sumljivo je že bilo, da so ta posel opravljali nerazodni ljudje; še bolj sumljivo pa je, kake vzroke so navajali in ljudi naravnost varali. Pravili so, da bodo potem financirali in orožniki dobivali manjše plače, da se bodo naklade in davki znižali, da se podpore niso pravično razdeljevale. To so razlogi hujšajoče narave, da se pri ljudstvu še bolj vzbudi nezadovoljnost s sedanjimi razmerami. Če že ne vpoštevamo, da je spodnji konec močnejši in davčnem oziru nego zgornji, vprašajmo se samo, kakšni novi, nepotrebni stroški se bodo za novo občino pojavili? Županska plača, stanovanje, uradna uprava, izdatki in vzdrževanje šol in revežev — kar je največje breme za občino —, se bodo pomnožili. To so dobrice te ločitve! Dosedanji selški župani, posebno zadnja leta, so bili vsega spoštovanja vredni in požrtvovalni možje, občina jim je dolžna zahvale. Skušnja uči, da se današnje čase v večji občini lažje izhaja in napreduje, kakor pa v majhni. Da bi se pa samo častiteljnosti nekaterih oseb, ki se silijo v ospredje, ustreglo s tem, je pa za občino predraga stvar.

Sv. Gregor. Gregorsko izobraževalno društvo je prevzelo tekočo nalogo vpriporiti »Pašijon« ali »Trpljenje našega Gospoda Jezusa

Kristusa«. Kot očividec moram priznati, da me je predstava silno presenetila. Igralo se je povsem dovršeno. Gregorcem vsa čast, ki so se upali nastopiti kljub mnogovrstnim pomislekom od strani takih, ki so zmajevali z glavami, češ ali bo mogoče to vpriporitev v gregorskih hribih. Videl sem namreč isto predstavo že drugod, a priznati moram, da predstava ni zaostajala za drugimi, ampak jih je v posameznih prizorih še nadkriljevala. — Gregorci, le tako naprej!

Laško. Tukajšnja požarna bramba je imela v nedljo, 13. aprila 1924 v prostorih sejne dvorane občine svoj redni občni zbor. Ker je to društvo na dobrem glasu, delavno in se v njem še do danes ni uganjala nobena politika, ampak je bilo društvo vedno na svojem mestu, to tukajšnjim liberalcem že dolgo ni všeč. Prosilo jih je na novo 12 za sprejem v društvo, ki jih je pa sprejelo le 3. Na občni zbor je prišel sam župan dr. Roš, ter govoril najprej mirno, in konečno pa je žugal s puščem, ako se ne sprejme v društvo trgovec Jos. Osolin, ki je znan kot strasten liberalce. Na vprašanje tovarišev na g. župana, kdo bo cevi snažil, je ta odgovoril: saj je še drugo delo pri društvu. Odgovorili so mu: Mi stari člani bomo snažili cevi, novodošli gospodje bodo pa gladali. Načelnik da to točko na glasovanje. Glasovalo je 8 za, 14 pa proti sprejemu Osolina v društvo. Na grožnje župana dr. Roša pa odgovarjamo: Požarna bramba je bila v Laškem, ko vas ni bilo, in bo, ko vas ne bo.

Tovariš.

Murska Sobota. Naš sodnik g. Franjo Farkaš je bil 5. t. m. na ljubljanski univerzi promoviran za doktorja prava. Odličnemu narodnemu borcu, ki je že v letih 1918-19 v Prekmurju narodno deloval, naše čestitke!

Murska Sobota. Naš »oberdemokrat« — »dični in dragi« g. Koder je bil pred kratkim v Ljubljani, kjer je preko dr. Zerjave poslal g. Pribičeviću zadržilo neomajne zvestobe prekmurske frakarske in cifraste demokracije. Pri tej priliki je referiral in konferiral z najvišjo policajdemokratsko gospodo, obljubil je, da bo še nadalje agitiral, zamolčal pa, da bo skoraj s celo demokracijo — skrahal.

Slovesno odkritje spominskih plošč v Selcih nad škofjo Loko

se bo vršilo nepreklicno 4. nedeljo po Veliki noči (18. maja) ob 10 dopoldne ob kapeli na farnem pokopališču. Tam bosta vzdani dve plošči (široki po 63 cm, visoki po 122 cm s 117 imeni padlih mož in fantov v svetovni vojni. Omogočila je ta spomenik predvsem požrtvovalnost svojcev, ki so prispevali po 40 Din za eno ime. Pri odkritju bodo nastopili domači pevec in godci (so se zopet zbrali in obnovili godbo), skoro sami tovariši, bratje in sinovi padlih. Cerkevno slovesnost (blagoslov plošč, sv. mašo in molitve za padle na prostem) bo ob številni asistenci vodil domači župnik Janez Kepec, glavni govor pa bo imel bivši kurat Jernej Hafner. — Kakor lani na Zaplazu dolenske, bo ta slovesnost gorenjske fante in može iz vojske zbrala, da se spomnijo padlih tovarišev, ki leže po vseh daljnih deželah v tuji zemlji in se jih celo domači malokje še spominjajo. — Letos teče 10. leto, ko so legli prvi v gališko zemljo in šesto, ko so padli zadnji v Italiji in umirali v bolnicah. Čas je, da se dvignete tovariši in sorodniki padlih v vsaki fari in jim postavite skromen spomenek. (Na goriškem pod pritiskom fašistov naši ljudje zbiraajo 2 milijona lir, da se postavi velik spomenik padlim, ki imajo itak že v vsaki vasi čedno vojaško pokopališče oziroma svoj oddelek na farnem pokopališču

Premišljevanje neorganizirane učitelja ob sestavi konferenčnega referata.

Tam v Blatnem dolu nekje je še eden izmed učiteljstva, ki se ne da organizirati. Sklicuje se pri tem na svoje trdno prepričanje, češ, le kot neorganiziran sem lahko nepristranski. Sicer je že veliko prestal od svojih organiziranih tovarišev tako iz klerikalnega, še več pa iz liberalnega učiteljskega tabora. Pa svojega mnenja ne spremeni. Je tudi sicer originalen mož, kakor so originalne tudi njegove misli. Tako n. pr. premišljuje letos že od pepelnice sem, zakaj dobiva učiteljstvo vedno slične naloge za okrajne učiteljske konference, ki vse izvene v refren: delaj za narod in državo, kakor bi že itak ne delal za oboje. Pa to mu še posebno ne gre v glavo, da mora take naloge izvrševati učiteljstvo vsega šolskega okraja. In to pri nas v Sloveniji, ko vendar ni učitelja, še manj pa učiteljice, ki bi se upala kihniti proti državi, tudi če bi res hotela. Še pet let opažuje, kako policijani in nepoklicani detektivi čujejo nad tem in onim, pa ga le ne morejo iztakniti ter obdolžiti protidržavnih misli — kaj šele dejanj! In vendar mora tudi on prijeti za pero ter pisati dolg referat: »V službi naroda in države«. Ne jezilo bi ga to toliko, če tudi bi njemu samemu poverili tak referat, dasi je v službi naroda in države že nekoliko osivel in oglušil, jezi ga to tembolj, ker morajo isto nalogo spisati tudi drugi in jo bode nad-

zornik primerjaje z drugimi kvalifikoval. Če bi jo delal sam, upa, da bi zadostovalo nekaj lepih, jedrnatih stavkov in red 1 bi mu ne odšel. Tako pa bogzna, kaj bodo vse drugi napisali in prepisali. Zadnji čas je bil zašel v krajno učiteljsko knjižnico, da bi si poiskal primernih knjig, a so mu jih že odnesli drugi. Segli so zlasti po jugoslovanskih delih. V njih bodo dobili mnogo lepih fraz, citatov, s katerimi bodo posuli svoje referate kakor zabeli kmetica žgance z ocvirki.

V knjižnici je ostalo sicer še dokaj nemških knjig; lahko bi si pomagal z njimi, a kaj, ko bi nemški citati učinkovali na »jugoslovansko« učiteljstvo — kakor ogrska paprika. Kaj pa, če bi se poslužil francoskih citatov? Pisani so v latinici, samo izreka — ta ga še moti. Boji se, da bi je ne polomil, ker zahteva francoščina tako nerodno izgovorjavo. Neorganiziran človek pa je vedno v veliki nevarnosti, da se osmeši, zlasti pred nežnim učiteljskim spolom, ki se je francoščine nekoliko učil. Nekaj latinskih citatov mu je še ostalo v spominu; nekateri bi se dali izbornu uporabiti, ampak naše razmerje do Italije, mu jih ne dovoljuje. Pa če bi se organiziral? Nikakor! Postal bi nezačajež in po pravici bi mu lahko očitali, da ubija stopnje za tistimi ljubljanskimi nameščenci, ki so bili vneti judejsarji, za tem narodni socijalisti in sedaj pa so že odlični radikali. Na to pot tudi ne gre. Žrtvovati bi moral svobodo in nepristranost, kakor so jo žrtvovali po njegovi sodbi vsi drugi organiziranci.

Pa tudi sicer nimajo v splošnem učitelji kaj posebnega od svojih organizacij. Delavske organizacije se za svoje organizirano delavstvo zavzamejo, kadar ga hoče delodajalec obremeniti čez mero. Učiteljske pa prižigajo dišeča kadila svojim delodajalcem. Le berite učiteljska glasila. Sami pozivi na delo, v direktni ali indirektni obliki. Se nobenkrat pa nismo čitali, da bi bili pozvani naši delodajalci, to so predvsem gg. okr. šol. nadzorniki, ki naj bi stopili prvi na delo med narod, kjer imajo široko polje, za prirejanja poučnih tečajev, predavanj, roditeljskih sestankov itd. itd. In vendar bi taki vzgledi zelo vlekli. Pa referati: »Učitelj v službi naroda in države« so kakor nalašč zanje. Prvič so po svojem položaju in prvi vrsti poklicani gojiti državno misel, drugič pa tak referat lahko najboljšo sestavijo, ker imajo vpogled o učiteljevem delu po posameznih krajih in se na vsaki inspekciji lahko nekaj naučijo, kako se dela ali tudi ne dela za narod in državo. Take prilike res nima noben učitelj, kakor jo imajo gospodje šolski nadzorniki. Pa če so sami preobloženi z delom, bi pa prav lahko zbrali enega ali dva, ki ju poznajo kot najboljša državotvorca ip. sestavila referat, kakršnega zahtevajo razmere in pa moške, ki čakajo na odklovanja. Vsi drugi pa naj bi nemočno delali za narod in državo v šoli in izven šole. Zbiranje materiala za tak referat povzroča raztresenost učiteljstva, kar gotovo ni v prid šoli. Priprave učiteljev na pouk, poprave šolskih nalog so površne, predavanja, ki bi jih učitelji morda

imel, izostanejo in še veliko drugega. Res, škoda časa, da se mora 300 učiteljev ukvarjati z nalogo, ki bi jo lahko napravil en sam, vsi drugi bi pa ta čas dejansko lahko uporabili za pravo narodno in državno delo, ne pa za referat, ki ne bode imel dejanskega uspeha, ker kakšnih novih smernic ne bode pokazal; vsaj so že vsem znane. In glej, ni je učiteljske organizacije, ki bi se zganila in vzela učiteljstvo v zaščito! Poln takih misli in s trdnim sklepom, da se ne organizira, jo mahne ta ljudski pionir v mestno kavarno. Tam bi se rad znebil teh neprijetnih misli o referatih, ki jih nima noben drug stan v taki meri, kakor učiteljski.

In kaj je doživel tu? Dobil je omizje tovarišic, ki so z velikim zanimanjem brskale po ilustriranih modnih listih ter študirale najnovejše kroje, ki bi vzbujali na uradni konferenci pozornost. Eni je bil pariški vzorec še najbolj všeč, pa jo je druga opozorila na odlok ranjkega višjega šolskega sveta, po katerem se učiteljicam svetuje dolga obleka. Ko se je vsaka zase na tihem odločila kroj po svojem okusu, so plačale in odšle. Te imajo poleg skrbi za referat še skrb za toaleto. »Hvala Bogu, jaz vsaj teh nimam,« je vzdihnil in odšel za njimi. Slučajno se srečata s tovarišem izpod Ahca. Nesel je večji zavitek sukne izpod blaga, ki ga je dobil na obroke v oblačilnici. Delat si bode dal novo surko, ker pričakuje, da ga bode doletela na uradni konferenci izredna čast referenta tako pomembnega referata: »V službi naroda in države.« Pri zadnji inspekciji ga je

in vsak grob svoj kamen iz cementa). — Selca, Krekov dom, leže v lepi dolini in so izhodišče za pot na Prtoč (1011 m), kjer je Krek tako rad užival gorski mir, in na Ratitovec (1666 m), kjer že stoji nova planinska koča za turiste. Zanimivo so tudi izleti na bližnje hribe selške in poljanske doline, pot čez Pečano ali Dražgoše v Bohinj, čez Jamnik v Kropo itd. — Zato si zapišite v prático ali dnevnik stari vojaki in mladi turisti: 18. maja v Selca nad Škofjo Loko, dopoldne spominska vojna slovesnost, po kosilu dalje na ... Kdor pa raje sedi, bo dobil razvedrilo med starimi prijatelji iz vojne dobe na prireditvi domačega društva in obujal spomine na težke slavne dni.

Dnevne novice.

— **Kuluk** za graditev Stadiona se bo kmalu zopet pričel. Veliko je še zemlje na obsežnem telovadišču, ki jo bo mogoče s prostovoljnimi delom prenesti na pravo mesto. S tem bo prihranjenega veliko denarja, ki ga bo rabil Stadion v najbližnjem času za ograditev in pozneje za betonska dela. Najuspešnejši kuluk pa izvrši tisti, ki podpiše osnovni kamen za Stadion 1000 Din, ki se lahko plačajo v več obrokih ali ki da sploh kakšno darilo za Stadion v denarju ali blagu.

— **Medkrajevni telefonski pogovori državnih oblasti in tiskarjev.** Pošto ministvo je izdalo zaradi pravilnega telefonskega prometa ter v prospeh trgovine in industrije odlok, števil. 19.635 z dne 19. marca t. l., ki določa: 1. Od 20. marca t. l. smejo posamezni medkrajevni pogovori državnih oblasti trajati največ po 6 minut (2 enoti). 2. Državne oblasti smejo v času od 10. do 11. ure 30 minut zahtevati medkrajevne telefonske zveze samo v takih najnujnejših slučajih, ki se ne dajo odložiti. 3. V času od 11. ure 30 minut do 12. ure se ne sme dati nobeni državni oblasti medkrajevne telefonske zveze na glavnih medkrajevnih progah, ki vežejo Belgrad z ostalimi glavnimi pokrajinskimi mesti. Ta čas je določen samo za borzo in trgovske pogovore. Izjemoma se ta zveza lahko odstopi, ampak samo po osebnem odobrenju poštnega ministra. 4. Posamezni tiskarski pogovori ponoči smejo trajati največ po 9 minut (3 enote) a podnevi 6 minut (2 enoti). Ti pogovori se lahko podaljšajo, ali samo tedaj ako niso prijavljeni drugi pogovori.

— **Novo posojilo za zgradbo železnice.** »Pravda« poroča, da se pogaja naša vlada z neko italijansko bančno skupino za posojilo v znesku 300 milijonov lir. Posojilo se bo porabilo za zgradbo novih železnic v Srbiji.

— **Naredbe.** Ljubljanski »Uradni list« dne 14. t. m. objavlja naredbo za izvrševanje zakonskih predpisov o ocenjanju drž. uslužbencev sanitetne stroke in naredbo o likvidaciji oddelkov ministrstva za trgovino in industrijo.

— **Zdravniške zbornice so oproščene poštne.** Ministrstvo za narodno zdravje je izdalo na osnovi člena 11. uredb o ustroju tega ministrstva »Uredbo o zdravniških zbornicah«. — Ker torej poslujejo zdravniške zbornice pod kontrolo ministrstva za narodno zdravje, so vse njih pošiljke, katere so naslovljene na državne oblasti in ustanove in obratno, oproščene poštne tako kakor pošiljke drugih državnih uradov.

— **Nakup deviz za polovanje v Nemčiji.** Da se v Nemčijo potujočim potnikom omogoči nakup potrebnih valut za pot, je gospod finančni minister z odločbo z dne 29. marca t. l. I br. 10.202 na podlagi člena 3. »Pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami« in v zvezi z odločbo I br. 16.364 z dne 28. septembra 1922 odredil to-le: »Na podlagi vidi-

namreč nadzornik pohvalil, in sicer v prvi vrsti zato, ker si na vso moč prizadeva, da dvigne telesno moč med hribovskim ljudstvom. »Ali si še kaj drugega naredil za narod in državo,« ga vpraša neorganiziranec. »Pa organiziran sem v UJU, v Sokolu in Orjuni.« — »Ali še kaj?« — »Ljuba duša, kaj pa hočeš še več! Kaj je tisti, ki je lansko leto čital referat, že kaj naredil? Še t.oliko ne kot jaz in vendar je bil referent. Pa še kako se je mladeniču podalo učiti druge, ki so že kaj naredili, on pa še niti enega prvostopskega društva ni ustanovil; saj brali nismo o tem nikjer nič.« — »Po tvojem naj bi se tedaj na konferencah prosto v debatah razgovorili, kako je ta ali oni premagal različne težave v delu za narod in državo in se po onih, ki so si v tem pogledu nabrali izkušenj, kaj naučili?« — »Da!« — »Kdo bi se pa spuščal v debate? Kaj se ne spominjaš, kako je je lansko leto eden polomil v debati?« — »Ampak to je bil edini pozitivni uspeh konference; kajti od vsega drugega mi ni ostalo nič.« — »Ti si torej za reformo konference.« — »Da, za konference brez referatov. Skrajni čas je že, da jih opustimo. V prosti debati naj se uveljavijo učiteljeve aktivne in produktivne zmožnosti.« — »Toda nekateri bi samo molčali.« — »To nič ne de, da se le veliko naučijo.« — »Kaj pa naj bi gospodje nadzorniki počeli na takih konferencah?« — »Konference vodili, molčali in predloge učiteljev na znanje jemali ter jih tudi izvrševali.« — »Ti si neorganiziran holiševik, z Bogom!« — »Z Bogom!«

rane potne listine za Nemčijo se morejo kupovati brez posebnega odobrenja pri pooblaščenih bankah in menjalnicah razven mark tudi druge valute (dolarji, funti, francoski franki itd.) v ustreznem iznosu do 3000 Din. Za večje svote je potrebno dovoljenje generalnega inspektorata izvezmih slučajev, ki so predvideni z odločbo I br. 27.876 z dne 6. julija 1923. — To se razglasa po razpisu Generalnega inspektorata ministrstva financ z dne 1. aprila 1924 I br. 10.202. — Delegacija ministrstva financ v Ljubljani, dne 10. aprila 1. 1924.

— **Visoke zakupnine za kolodvorsko restavracijo v Vinkovcih** Za kolodvorsko restavracijo v Vinkovcih se je potegovalo 15 oseb. Največ je ponudil neki Wendler iz Broda, ki ponuja letno 600.000 dinarjev. Trgovci z delikatesami Jeremić iz Belgrada je ponudil 520.000 dinarjev, kavarar Milošević iz Pančeva pa 444.000 dinarjev. Najnižji ponudnik je bil plačilni natak iz hotela »Pariz« v Belgradu, ki je ponudil 315.000 dinarjev. Njegovo ponudbo je subotičko železniško ravateljstvo sprejelo, čeprav je ponudil komaj polovico tega, kar je ponudil Wendler. (Hotel »Pariz« v Belgradu je znano shajališče radikalov. Op. uredn.)

— **Imenovanja v zdravstveni službi** Za okrožne zdravnike so imenovani: dr. Janko Rak v Ljubnem, dr. Ferdo Korun v Šoštanju, dr. Matija Mrgole v Bregu pri Ptuj, dr. Franjo Pavločič v Žužemberku. — Za začasnega sekundarja v splošni bolnišnici v Ljubljani je imenovan dr. Lojze Kramarič.

— **Osebnice novice s pošte.** Premeseni so: poštarji, oziroma VI. razr.: Frančišek Kočvar iz Subotice kakor poštni starešina na Rakek; Jožica Hočvarjeva iz Celja v Ptuj; Hilda Kavsova iz Kranja v Podnart; Alojzij Knez iz Ptuja v Belgrad in Marija Rovisova iz Murske Sobote v Zagreb. Začasna poštarica I. razr. Zora Jeršetova iz Ljubljane v Žužemberku. — Opuščena sta iz državne službe: poštni odpravnik Ivan Kosi pri Mariji Snežni in uradna pomožna moč Ivan Beden pri pošt-nem ravateljstvu v Ljubljani. Ostavko na državno službo sta podala: teh. pripravnik II. razr. Ivan Antloga pri pošt-nem ravateljstvu v Ljubljani in sluga VI. razr. Fr. Vavpotič v Moškanjeh. — Poštni uradnici Julki Fajd-govi je podeljeno mesto poštne odpravnice v Strugah na Dolenjskem.

— **Organistom.** Društvo »Organistov in glasbenikov za Slovenijo s Prekmurjem« ima svoje glavno zborovanje (občni zbor) v torek po beli nedelji, t. j. 29. aprila 1924 ob 9 dopoldne v dvorani pri »Belem volu« v Celju. Člani društva, ki se pri železniški blagajni izkazuje s člansko legitimacijo, imajo ugodnost polovične vožnje, katere velja od 27. aprila do 2. maja t. l. — Ob tej priliki se vrši tudi ob 2 popoldne proslavitev 25 letnice obstanka »Orglaske šole v Celju«. Govorita g. K. Ber-var, mestni organist in vodja orglarske šole v Celju in tov. Drago Ulaga, organist v Smar-jeti pri Rimskih toplicah o razvitku zavoda in koliko organistov se je že do sedaj na tem zavodu vzgojilo. Nato se zapojejo pesmi: Mi vsajamo: A. Teuž, Zabe: Ig. Hladnik in Slovo: K. Bervar, zložena v spomin 25 letnice »Orglarske šole v Celju« in vsem že preminulim tovarišem-organistom tega zavoda. Nato prosta zabava. Vabite se vsi gojenci tega zavoda, da se v 25 letih zopet snidemo; vabite se vsi tovariši-organisti, da se združimo v močno organizacijo: v združenju je moč! Vabijo se dalje pa tudi vsi drugi prijatelji glas-be in tega zavoda.

— **Za arheološki muzej v Skoplju** je vlada dovolila 6000 Din.

— **Nevročljive poštne pošiljke.** Izšel je razglas o nevročljivih poštinih pošiljkah za mesec februar t. l. ter je v prostoru za stranke občinstvu na vpogled na vseh poštah v področju ljubljanske poštne ravateljstva. Naslovniki, oziroma pošiljatelj tih pošiljk se opozarjajo, da pridejo v enem letu od dne tega razglasa dalje, ker bo sicer poštna uprava te pošiljke na javni dražbi prodala, če so brez vrednosti vsebine, pa uničila. Izku-piček za prodane pošiljke, oziroma gotovina, ki bi se v pošiljkah našla, je na razpolago upravičenim osebam še za dobo nadaljnjih dveh let, potem pa zapade v korist poštne uprave.

— **Romunska sleparja.** Rosenfeld Gesa, 28 letni sedlar, se je seznanil z daktilografijo pri finančni upravi v Lugošu. Z njeno pomočjo je ukradel pri upravi štiri milijone levov. Pobegnili sta baje v Jugoslavijo.

— **Radi ponarejanja in raspečavanja** 10 dinarskih bankovcev se še vedno vrše preiskave. Več članov te nevarne družbe je pobegnilo preko meje in sicer največ v Austrijo.

— **Razne tatvine in vlomi.** Posestnika Janezu Smrečniku v Črni je ukradel neki domač tat železno verigo za hlode, 2 zvonca, konjsko odejo in 3 cepine v skupni vrednosti 600 Din. — Dijaku Francu Lahu v Ptuj je poveril neki gostilniški goslač 800 Din vredne gosli in je neznanu kam pobegnil. — V Vodalah je bilo vlomljeno v žitnico posestnika Vinka Mesojednika. Tat je odnesel 2 moški obleki, več flanelastih in navadnih rjuh, razno perilo in en klubov in skupni vrednosti preko 5000 Din. — Pri trgovcu Petru Mavrinu v Radečah je nočeval neki Marko Spolar. Za zahvalo za uslugo se je drugo jutro po francosko poslovil in odnesel seboj več moškega spodnjega perila, nekaj obleke, 3 rjuhe, posteljna pregrinjala in nekaj rut in robcev v skupni vred-

nosti okrog 3000 Din. — Dva mlada cigana Rak Lojze in Gartner France, ciganska godca, sta na zvit način izvalila od Mihaela Lisjaka v Šentjanžu 1500 Din vredne gosli in sta pobegnili. — V Trčovi je bilo vlomljeno v ne-naseljeno vilo Korda Albensberga. Tatovi so odnesli več moške in ženske zgornje in spo-nje obleke, srebrno zapestnico z več biseri, samokres, namizni prt, servis za kavo in 2 rjuhi v skupni vrednosti okrog 5000 Din. — V Ložu je bila ukradena veleposestniku Hel-fridu Rosmanitu kompletna konjska oprema s poniklanim železjem, vajeti in več konjskih in voznih odej v skupni vrednosti 8800 Din. — Tudi na Lopati je bilo vlomljeno v hišo kočarja Franceta Kovača in ukradene več obleke in perila v vrednosti čez 2000 Din. — Vlomi po deželi so se začeli množiti in se ljudje opozarjajo, da vse sumljive, brezposel-ne postopaje v lastnem interesu takoj ovadijo orožnikom, da jih lahko nadzorujejo.

— **Licitacija žaganja.** Oblastna monopol-ska direkcija v Ljubljani razpisuje za 15. maj ustmeno dražbo za prodajo žaganja, ki se bo nabral v tukajšnji tobačni tovarni do konca tekočega leta. Natančnejši pogoji so na vpogled v ekonomiji tukajšnje tobačne tovarne.

Prekmurje.

— **Železniški material.** Na progi od lendav-skega kolodvora do ogrske meje stoji že par let nad 100 vagonov, od katerih jih je nekaj potrebnih le malo popravila. Ti vagoni slu-žijo kot prenočišča raznim tihotapcem, tato-vom in drugim nepridipravom, ki ogrožajo javno varnost v Dol. Lendavi in okolici. Oko postave še ni prišlo na to idejo, da si te brlo-gle bližje ogleda. Sicer pa je naravnost škand-al, da v takem pomanjkanju železniškega materiala leta in leta leži in trohni toliko teh vagonov tukaj in enako tudi na mnogih po-stajah železnice M. Sobota—Hodoš. Tudi br-zojavna žica je na progi Dol. Lendava—Redič-večinoma na tleh in hodijo ponjo naši Mažari, da ž njo piskre vežejo. Nemarnost na celi črti.

— **Organizacija prekmurskih dobrovoljcev** je imela v nedeljo, 6. t. m. v Bratoncih svoje zborovanje, na katerem je predaval učitelj — domačin g. Izidor Horvat o budenju na-rodne zavesti v Prekmurju. Zborovanje je bilo zelo dobro posečeno in globoko zamišljen govor vrliga Prekmurca je napravil na vse navzoče najboljši vtis.

— **Samomor sodniškega uradnika.** V Mur-ski Soboti se je obesil sodniški uradnik Mar-tin Krajšek, doma iz Sv. Lovrenca pri Celju. V smrt je šel iz žalosti, ker ga je zapustila žena.

Štajerske novice.

— **Š Napad na Slovence v Mariborski okolici.** Mariborskim Nemcem po prevratu vedno bolj zopet raste greben. Njihov šovinizem je dose-gel skoro že pred vojno višino in zopet so na vrsti napadi na Slovence. Tako sta dva nem-ška izizvala napadla preteklo nedeljo v Kam-nici dva Slovence, ki sta se mirno vračala po cesti v Maribor. Enega je neki Nemec udaril z bokserjem po glavi, da se je zgrudil. Ko pa se je njegov tovariš postavil v bran, sta jo oba nemška vročevrveža popihala.

— **Š Akademija Jugoslov.-Čehoslov. lige.** V soboto, 11. t. m. se je vršila v mariborskem Narodnem domu akademija kluba dobrovolj-cev in Jugoslovansko-Čehoslovanske lige. Ude-ležba je bila precej lepa. Akademije so se udeležili poleg drugih tudi mariborski škof g. dr. Karlin, čehoslovski konzul dr. Beneš in veliki župan dr. Ploj.

Ljubljanske novice.

— **Ij Potresna procesija** gre velikonočno ne-deljo popoldne ob tridelet na 3. uro iz stolne cerkve sv. Nikolaja po Poljanski in Zrinjske-ga cesti v cerkev sv. Jožefa. Gradnja te cer-kve je bila namreč zaobljubljena v pastir-skem listu blagopokojnega knezoškofa dr. Mis-sije z dne 5. maja 1895, in se imajo odslej v njej opravljati tudi tedaj ustanovljene petere sv. maše v čast zavetnikom proti šibi potresa.

— **Ij Elektrifikacija Save.** Uduženje jugoslo-venskih inženjerjev in arhitektov — Sekcija Ljubljana nadaljuje razpravo o preskrbi me-sta Ljubljane z elektriškim tokom v sredo, dne 16. aprila 1924 ob 18 (šestih) popoldan v dvorani univerze v Ljubljani. Predava profes-or univerze v Ljubljani g. dr. ing. Alojzij Kral o temi: O hidravličnih razme-rah in rentabilnosti hidrocen-tral na Savi. Po predavanju se vrši raz-govor o istem predmetu. Ker je prostor ome-jen, se vabijo na prireditve le člani sekcije in vabljene gostje. Gostom se vabila posebej do-stavijo.

— **Ij Nakup reševalnega avtomobila.** Veliki župan je izdal naredbo, s katero dovoljuje mestni občini ljubljanski najetje posojila v znesku 250.000 Din za nakup reševalnega av-tomobila. Za amortizacijo tega posojila se mora porabiti tudi izkupiček za konje, ki so bili doslej na razpolago za rešilni voz.

— **Ij Diplomski izpit inženjerja elektroteh-nike** je dne 14. t. m. na dunajski tehniki na-pravil g. Fedor Bleiweis-Trsteniški, sin g. dr. Demetra Bleiweisa.

— **Ij V počestitve spomina** blagopokojne svoje tašče gospe Ant. Kovač je daroval g.

Jos. Petelinc za dijaško kuhinjo v Ljub-ljani 500 Din in enak znesek 500 Din za ubo-ga podpirance Stolne Vincencijeve konfere-nce. Bog bodi plačnik!

— **Ij Umrlj so v Ljubljani:** Ivan Bajt, sluga, 67 let. — Janez Povirk, duinar, 56 let. — Mar-tin Papež, berač, 65 let. — Fr. Albreht, urad-nik okrajne bolniške blagajne, 28 let. — Fran Rudholzer, urar, 68 let. — Anton Vrtnjak, zi-dar, 33 let. — Ivan Žižek, železniški uslužbe-nec, 37 let. — Jakob Špetič, posestnik, 48 let. — Fran Kotar, rejnec, 9 tednov. — Ivan Radovan, železničar v p., 63 let. — Smiljana Petek, hči sobnega slikarja, 14 mesecev. — Slavko Trampuž, kočijažev sin, 7 mesecev. — Uršula Mozetič, zidarjeva vdova, 76 let. — Ja-kob Smeraj, sin krojaškega mojstra, 19 dni. — Marjeta Pritekelj, bivša postrežnica, 68 let. — Anton Klembas, bivši strojarski pomočnik, 70 let. — Matevž Bradaška, dninar, 60 let. — Vojko Dolinar, sin uradnega sluga, 8 dni. — Marko Cimolini, stavbenikov sin, 9 mesecev. — Josip Pangerc, delavec, 46 let. — Vera Kal-čenko, baletka, 21 let. — Mihael Anžur, bivši vratar, 67 let. — Anton Brodnik, mizar, 65 let. — Karel Čampa, posestnik, 28 let. — Rudol Korošec, delavec, 24 let.

— **Ij Mestna hranilnica ljubljanska** na veliko soboto ne uraduje.

— **Ij Tedenski zdravstveni izkaz.** V času od 6. do 12. aprila 1924 je bilo v Ljubljani roje-nih 28, mrtvorojen 1; umrlo je v tem času 32 oseb, od tega 13 tujcev. Vzrok smrti v 4 slu-čajih življenjska slabost, v 4 jetika, v 1 dušlji-vi kašelj, v 1 trebušni legar, v 1 zastrupljene rane, v 2 možganska kap, v 4 srčna hiba, bo-lezni žilja, v 2 rak, v ostalih slučajih drugi na-ravni smrtni vzroki.

— **Ij Nalezljive bolezni v Ljubljani.** Od 6. do 12. t. m. sta bila v Ljubljani naznanjena dva slučaja davice.

— **Ij Zopet vlom pri belem dnevu.** Včeraj popoldne je neznan zlikovec razbil šipo v iz-loženem oknu v veži trdke Petelinc na Sv. Petra nasipu. Vlomilec je ukradel le ne-katere dele koles, ker ga je k sreči prepolil nek postrežek. To je v šestih mesecih že drugi slučaj vloma pri trdki Petelinc.

— **Ij Pobegnil je od gugalnice** pod Tivolijem, delavec 20 letni Jože Rajman iz Studenca. Mož ima na vesti baje več tatvin.

— **Ij Tat v sodni dvorani.** V znani razpravni dvorani deželnega sodišča št. 79 v prvem nad-strupju je bil ukraden nekemu poročevalcu listov skoraj nov dežnik, vreden 150 Din.

— **Ij Prepovedan vlomilec.** — Včeraj zjutraj okrog 2. ure je prišel tat čez vrtno ograjo sko-zi okno v sobo v Kolizejski ulici 4 v prvem nadstropju. V sobi sta spala Miha Snedič in Lojze Oroš. Ko je tat brkljal po sobi, se je Oroš prebudil in zagledal tatu ravno, ko je hotel vzeti telovnik, na katerem je bila pri-peta ura. Oroš je tatu, ki je sicer takoj po-begnili, kljub temu spoznal in ga je ovadil po-liciji, ki ga je še isti dan aretirala na nje-govem stanovanju na Trnovski cesti št. 1. Tat je neki France Mandelje, hlapec, doma iz Ovšič pri Radovljici. Pri njem so našli samo novo sivo športno čepico, vredno 75 Din. Sumijo, da je Mandelje izvršil tudi še več drugih tatvin in vlomov.

— **Ij Prijazen sostanovalec.** Lovro Krmelj, ki stanuje na Cesti na gorenjsko železnico, je ovadil, da mu je bilo ukradeno iz njegovega stanovanja v času, ko je bil on v ljubljanski bolnici, iz kovčka suknjič, telovnik in hlače v vrednosti 1800 Din. Osumil je sostanovaleca nekega livarja Franceta Kotlovška, ki je po-begnili pred kratkim od vojakov. Kotlovšek se je tako razhudil na svojega tovariša, da mu je zagrozil z bodalom, če ga naznani. Kljub temu pa ga je policija aretirala in so našli pri njem tudi črno masko, katero je rabil brčkone že na begu ali pa pri kakih drugih tatvinah. Ka, kor vse kaže, je tudi ta mož precej nevaren človek.

— **Ij Tat v muzeju.** V soboto popoldne ali v nedeljo dopoldne je bila ukradena iz muzeja Koželjeva slika, ki predstavlja kamniški grad. Slika je bila velika 22 × 25 cm in jo je tat lahko odnesel pod suknjo.

— **Ij Policijske ovadbe.** Včeraj je bilo prijav-ljenih 14 objav in sicer 1 radi tatvine, 6 radi prestopka cestno policijskega reda, 1 radi pasjega kontumaca, 2 radi nedostojnega ve-denja, 2 radi ogrožanja telesne varnosti in ena najdba in ena nagla smrt.

— **Ij Aretacije.** V Krakovski ulici je bila are-tirana radi beračenja neka Marija Prosen, do-ma iz Polhovega grada. V sp. Šiški pa so are-tirali radi prepovedanega povratka v mesto Minko Rebiševca, kaj je policiji in sodnji tu-di dobro znana. — V Selenburgovi ulici so aretirali radi beračenja brezposelna delavca Antona Kirniča iz Radene in Mihaela Bartola iz Ljubljane. Zagovarjata se, da nista mogla dobiti dela.

— **Ij Razne tatvine.** Slaščičarskemu vajencu Jakubu Karbavčiču na Sv. Petra cesti je bila ukradena iz nezakljenene sobe srebrna žepna ura in verižica vredna 400 Din. — Iz streljišča »Ostrorelcev« v Ljubljani je bilo ukradenih 5 železnih koles za dviganje in spuščanje strelnih tarč. — Francetu Kristanu na Sv. Pe-tra cesti je ukradel nekdo par novih črnih čevljev v vrednosti 250 Din.

Koliko nezadovoljnih gospodov je videti v novih oblekah in to upravičeno! Vsak pa je zadovoljen, ki si preskrbi oblačila pri **konfekcijski industriji**
Drago Schwab, Ljubljana

Socialni vestnik.

s Nezaposlenost v češkoslovaški republiki v marcu 1924. V polovici meseca marca je bilo po uradni statistiki ministrstva za socialno skrbstvo vsega skupaj radi nezaposleno-

sti podpiranih 67.700 oseb, in sicer: 57.900 moških, 9800 žensk ter 79.200 družinskih članov. Od teh jih je prišlo na Češko 45.200, na Moravsko in Šlezijo 14.500, na Slovaško in Podkarpatsko Rusko pa 8000. Poleg tega je bilo s posredovanjem podjetij podpiranih 14.800,

deloma nezaposlenih z 10.000 družinskimi člani. Število nezaposlenih, podpiranih neposredno v primeri s prejšnjim mesecem je naraslo (60.313 v februarju). V mesecu marcu 1923 je bilo direktno podpiranih 183.409, s posredovanjem podjetij pa 51.882 oseb.

POSILANCI JUGOSLOVANSKEGA KLUBA.

Prva sedeča vrsta (od leve na desno): Iv. Vesnjak, dr. Hohnjec, A. Sušnik, Jožef Gostinčar, dr. A. Korošec, Davorin Kranjc, Jak. Vrečko. — Druga vrsta (od leve na desno): Iv. Stanovnik, And. Bedjanič, Vladimir Pušenjak, G. Šiftar, J. Kugovnik, Bl. Rajić, A. Bošnjak, Št. Falež, Jos. Nemanjč. — Tretja vrsta (od leve na desno): dr. Fr. Kulovec, Jos. Klekl, J. Brodar, Fr. Žebot, Jan. Štrein, Fr. Kremžar, K. Škulj. — Na sliki manjka Fr. Sudarevič, ki je na smrtni postelji.

Gospodarstvo.

ZASTRUPLJENJE BETONA.

Pred kratkim so ugotovili v neki sladkorni tovarni, zelo čuden slučaj zastupljenja betona. Izhodišče tozadavnih preiskav je tvorilo dejstvo, da ni hotel postati v neki sladkorni tovarni novo narejeni betonski krov trd. Ker so pri preiskavi strokovnjaški in previdno delali in zato pravočasno ugotovili, se je preprečila nesreča v tem slučaju. Za vzrok se je dognalo, da je prišel sladkor v cement in sicer samo delci, samo 0.06 do 0.08 odstotkov z ozirom na betonsko maso ali 0.3 do 0.4 odstotka z ozirom na to, koliko je bilo cementa. To pa je zadostovalo, da so se tla popolnoma zastrupila in da ni bilo več možno, da postanejo trda, ostala je mehka masa. Natančnejša preiskovanja so dognala, da je to tretji del te dokazane odstotne vsebine v sladkorju že zadostoval za to, da je prišlo do tega pojava. Če učinkujejo tako tudi druge primere organske vrste, ki morejo zaiti v cement, še ni dognano, vendar se ne sme zametavati. Učinek zastrupljenja se lahko spozna s trkanjem. Nezastrupljen cement ima trd, svetel zvok, zastrupljeni zveni temno in votlo. Vestno in strokovnjaško nadzorstvo gradbe more na vsak način preprečiti nesreče radi takih slučajev.

g Izkaz Narodne banke. Po izkazu Narodne banke z dne 8. aprila je bilo v obtoku bankovcev za 5 milijard 651.1 milijonov, kar pomeni napram 31. marca porast za 70.3 milijone dinarjev. Istočasno se je povečala tudi metalna podloga za 3.1 milijone dinarjev na 442.6 milijonov dinarjev.

g Občini zbor: Vinaria, delniška družba vinogradnikov v Ptuj 4. maja.

g Narok za prisilno poravnavo javne trgovske družbe »Svetla«, elektrotehničnega podjetja, se vrši 5. maja.

g Proga Užice—Vardište. Po poročilih listov bo proga Užice—Vardište, če ne nastopijo nenadne zapreke gotova koncem avgusta. Ta proga bo vezala srbsko železniško mrežo z bosansko. Da se dobi boljša zveza Bosne z Beogradom, je treba zgraditi še progo Beograd—Obrenovac ob Donavi.

g Tvorilnica aluminija v Mostaru. Kakor poročajo listi se je mudila v Mostaru neka angleška komisija, ki namerava zgraditi v Mostaru tvornico aluminija.

g Industrija Bosne in Hercegovine. Kot 6. knjiga industrijske biblioteke je izšlo delo Josko Lakatoša in dr. Aca Despića »Industrija Bosne in Hercegovine«. V tej monografiji so orisane po posameznih podjetjih vse panoge bosanske industrije (v Hercegovini ni industrije), posebno lesno. Iz knjige je razvidno, da je industrija večidel v rokah tujcev. Kakor vidimo iz obvestila, bo skoro izšla tudi »Industrija Hrvatske in Slavonije«.

g Danska industrija konzerviranega mleka. Leta 1921. je producirala Danska 18 milijonov kilogramov kondenziranega mleka, leta 1922. pa 28 milijonov kilogramov. Vrednost konzerviranega mleka je znašala leta 1921. 24.5 milijonov kron, leta 1922. 27 milijonov kron. Izvoz je bil leta 1921. 17 milijonov kilogramov, leta 1922. 23 milijonov, leta 1923. pa 28 milijonov kilogramov.

g Podaljšanje micumskih pogodb. Kakor smo že poročali, da preneha 15. aprila veljavnost pogodb med porurskimi industriji in medzavezniško inženirsko kontrolno misijo (Micum) glede obnove dela v ruskem basenu. Sedaj pa govore poročila o začasnem podaljšanju teh pogodb.

g Kartel avstrijskih železaren. Kakor poročajo iz Dunaja, so avstrijske železarne — vstevši Alpine-Montan — sklenile kartel.

g Svetovna produkcija petroleja. Po poročilih ameriških listov je znašala svetovna produkcija petroleja leta 1923. 1011 milijonov barelov napram 855 milijonom leta 1922.

g Italijanska naftna koncesija na Ruskem. Italijanska naftna koncesija na Kavkazu v okolišju Gruzije je bila izročena posebnemu konzorciju, čigar člani so milanski bankirji in industrijalci skupaj z nekaterimi belgijskimi kapitalisti. Konzorcij ima naslov: Societa miniere italo-belgiche di Georgia. Tej družbi za eksploatacijo ozemlja v razsežnosti 20.000 dežatin v neposredni bližini zakavkaške železnice je podeljena koncesija za dobo 33 let, pri čemer so tri leta šteta za preiskavo in organizacijsko delo. Sovjetska vlada si je pridržala pravico po preteku 20 let koncesijo odpovedati. Družba je pa po pogodbi dolžna, prepustiti sovjetski vladi gotovo množino producirane nafte. Ko mine veljavna doba koncesije, se družba zavezuje, izročiti brez vsake odškodnine ves premični in nepremični inventar sovj. vladi. Kakor jamstvo mora družba položiti v kakšni inozemski banki vsoto, čije višina se bo pozneje določila.

g Češki hmeljarji proti uvozu inozemskega hmelja. Lanski hmeljev pridelek v Češkoslovaški je bil jako pičel; znašal je le 56.000 starih stotov, od katerega je domača pivovarska industrija porabila približno 30.000 stotov, ostane se je pa izvozil, tako da je pridelek do malega izčrpan. Pivovarne, katere se niso o pravem času s hmeljem založile, so danes v težkem položaju. V zasebnih skladiščih so sicer precejšnje množine uvoženega hmelja, ampak producentje vztrajajo na tem, da v kolikor je potreba tujega hmelja za domače pivovarstvo, se mora direktno uvažati in se ne sme rabiti hmelj iz tranzitnih skladišč. (Bržkone se boje, da bi zaloge, vržene na trg, ne potlačile cen.) Pivovarne in industrijalci pa kažejo na-

sprotno težnjo. Kakor se čuje, skuša finančno ministrstvo doseči v tej zadevi kompromis, da se bodo trgovci zavezali, da bodo iz tranzitnih skladišč spravili le določeno manjšo množino hmelja na trg, ali pa da določene dobe (do 1. januarja 1925) ne bodo iz zasebnih skladišč hmelja izvažali. Zahteve hmeljarjev so na vsak način pretirane, ako upoštevamo današnje visoke cene tega pridelka. Zanimivo je, da so začele cene hmelju rapidno rasti v času, ko je bilo založeno nekaj tranzitnih skladišč.

g Ruski petrolej in Stinnesov konzern. Iz Londona poročajo: Ravnatelj ruskega oddelka Stinnesovega konzorc. je sklenil z zastopnikom ruskega petrolejskega sindikata pogodbo, po kateri ima sindikat dobaviti trdki Stinnes tekom treh let 120.000 ton petroleja ter naftinih produktov.

g Kovani denar v Rusiji. Konec valutne reforme tvori izdajanje metalnega denarja in sicer srebrnega kakor tudi bakrenega od kopejke do rublja. Červonec, ki ima vrednost 10 rubljev, je po odstranitvi papirnatih sovjetskih rubljev iz prometa bil prevelika enota in treba je bilo izdati nakaznice državne blagajne po 5, 3 in 1 zlat rubelj, obenem so pa zidali tudi srebrni denar v vrednosti enega rublja 50, 20, 15 in 10 kopejk, dočim so bakreni novci za 5, 3, 2 in 1 kopejko.

g Kovani denar v Češkoslovaški. Češkoslovaška republika ima v prometu za 70 milijonov komadov kovanih kron, 40 milijonov komadov po 50 vinarjev, 50 milijonov komadov po 20 vinarjev, 30 milijonov komadov po 10 vinarjev, 20 milijonov komadov po 2 vinarja, poleg tega pa še veliko število starih novcev, največ komadov po 10 vinarjev.

g Oblok bankovcev v Češkoslovaški. Iz izkaza bančnega urada češkoslovaškega finančnega ministrstva od dne 8. t. m. je razvidno, da je znašal oblok bankovcev 8 milijard 113 milijonov češkoslovaških kron.

BORZA.

Zagreb, 15. aprila. (Izv.) Italija 8.5785 do 8.6065, London 349.25—352.25, Newyork 80.12 do 81.12, Pariz 4. 8825—4.9325, Praga 2.3975—2.4275, Dunaj 0.1130—0.1150, Curth 14.18—14.28.

Po svetu.

— **70letni jubilej škofa dr. Jana Sedlaka.** Te dni je praznoval praški škof dr. Jan Nepomuk Sedlak, pisatelj in človekoljub, 70letnico svojega rojstva. Rodil se je v vasi Tajanovi pri Klatovih iz kmetijskega rodu. Študiral je gimnazijo v Klatovih, kjer je leta 1872. maturiral. Ko je bil v mašnika posvečen, je služboval v Erpušicah, v Hodovi in Rohicanih, kjer ga ima ljudstvo še dandanašnji zaradi njegovega zlatega srca v najlepšem spominu. Jubilar je tudi v Pragi v vseh krogih vrlo čislán cerkveni dostojanstvenik.

— **Katoliške učiteljske organizacije v Italiji.** Italijansko katoliško misleče učiteljstvo je organizirano v treh skupinah: Ljudskošolsko učiteljstvo tvori združenje »Nicolò Tommaseo«, ki šteje približno 25.000 članov (sedež v Rimu, via di Ripetta 157), srednješolsko je združeno v društvu »Antonio Rosmini« ter ima približno 350 članov — javnih in zasebnih profesorjev (sedež v Milanu, via Francesco Sforza 43), vseučiliški profesorji pa imajo svoje združenje »Società italiana dei professori universitari cattolici« s približno 100 člani (začasni sedež na »Pontificia Accademia degli Arcadi«, Roma, Piazza S. Carlo al Corso 437).

— **Kako Italija časti spomin padlih svojih vojakov.** Dne 4. aprila so v Brnu (Čehoslov.) z izrednimi častmi prepeljali ostanke izkopanega ital. vojaka Carlo Asperi, ki je umrl 26. okt. 1918 v Nebovidih. Ostanke so vozili iz divizijske bolnice v Zabrdevicah na kolo-dvor v Brno in spremljali so ta prevoz: ital. voj. ataše iz Prage polkovnik Bertini, zastopniki vseh uradov državnih, vojaških in avtonomnih (deželnih). Pred cerkvenimi obredi so govorili: za brnsko posadko štabni kapetan Hnatek, za mesto Brno pa župan Mašek, odgovoril je polk. Bertini. Ko so došli na kolo-dvor, je tam že stal vagon z ostanki drugega ital. vojaka Alfonza Centa, ki je bil ekshumiran v Šumberku. Godba 10. pešp. je zaigrala čehosl. in ital. himno, častna straža je spremljala obe trupli nekdanjih ubogih prestradanih ital. vojnih ujetnikov do državne meje, častna četa čsl. pa je defilirala pred polk. Bertinijem. — Kako častimo mi spomin naših padlih?

— **Prve češnje** so zobali 5. aprila v Londonu. Pariz ni imel za to dosti denarja, dasi so bile to francoske češnje, prve s francoskega juga. Škatlica, v kateri je bilo 15 elegantno v. svilni papir zavitih češenj, je stala 7 šilingov (približno 490 naših kron, tako da stane ena češnja skoraj 34 kron).

— **16urno delo v mažarskem parlamentu.** Mažarska narodna skupščina je 10. t. mes. sklenila, da bodo trajale skupščinske seje, dokler so na dnevnem redu predloge za saniranje, po 16 ur.

— **Amerikanci za stradalajoče Nemce.** Nemški grof Lerchenfeld se je pred kratkim mudil v Ameriki, kjer je zbiral darove za stradalajoče rojake v Nemčiji. Našel je mnoga dobra srca. Zadel je pa tudi na sovraštvo, da bo težko najti primere. Iz Buffalo mu je poslala neka gospa vsoto denarja z naročilom, da naj kupi za ta denar strupa in zastrupi z njim zadnjo nemško zalego.

— **Ob smrti Wilsona** kakor znano, nemški poslanik v Ameriki ni izobesil zastave v znak žalosti na pol droga, kakor je to običaj. Radi tega še danes ni ponehal prepir med Amerikanci. Nemcem sovražni ne morejo odpustiti takega izzivanja. Nemcem prijazni pa zagovarjajo poslanika, češ da je ravnal samo odkritosrečno, kar je končno celo lepo; da bi moral Nemec ob smrti moža, kot je bil Wilson, žalovati, tega pač nihče ne more zahtevati. Se bodo že pomirili.

— **Ameriška nagrada za najboljši mirovni načrt.** O tem smo že poročali v našem listu. Neki Američan imenuje vse to največjo šalo sedanjega stoletja. Za takozvano bok-nagrado je dospelo 22.165 načrtov. Presojevanje dospelih načrtov se je pričelo 22. novembra in je bilo zaključeno 15. decembra. Trajalo je torej 24 dni. Ker so bile vmes tri nedelje in en praznik, so presodili vse v 20 dneh. Na vsak dan je prišlo 1100 načrtov. Če so delali na dan enajst ur, so morali presoditi vsako uro sto ali skoro dva načrta v minuti. Presojevala je izbrana komisija. Če pomislimo, da so v Parizu rabili osem mesecev, da so sestavili ves svet uničujoč načrt, je pač smešno, da bi se v pol minuti mogel presoditi načrt, ki naj bi pomiril razburkano svetovno valovje. Senator Reed bo baje zadevo preiskal in stopil gotovim gospodom na prste.

— **Koliko izdajo ameriške ženske za španje.** Posnamemo dobesedno po ameriškem listu. »Vsote, ki so jo v zadnjem letu izdale ameriške ženske za lastno olepšanje (kar je večinoma jako potrebno), človeka kar omamijo. Za lasne mreže 150.000.000 dolarjev; za dišeča mila 145.000.000 dolarjev, za puder, talcum, rdečilo za ustnice 750.000.000 dolarjev.«

Bogoslužni red o velikonočnih praznikih.

V STOLNICI.

V sredo četrtek in petek ob 4 popoldne cerkvene molitve.

Veliki četrtek: obhajilo ob 5, pol 6, 6, med prvo sv. mašo, ki je ob tričetrt na 7, in pri veliki maši ob 8. Med to mašo škof slovesno blagoslovi olja, po maši umiva 12 stareškom noge. — Zvečer od pol 8 do pol 9 skupna molitvena ura.

Veliki petek: ob pol 6 križev pol, nato molitvena ura, ob tričetrt na 9 cerkveno opravilo, nato odkritje in češčenje sv. križa. — Zvečer ob 7 pridiga in žalostinke.

Velika sobota: ob pol 6 blagoslovljenje ognja, ob četrt na 9 molitve, blagoslovljenje velikonočne sveče in krstne vode, ob 10 slovesna sv. maša. — Popoldne ob pol 3 blagoslov jestvin, ob 4 slovesna velikonočna jutranjica, nato Vstajenje s slovesno procesijo, Te Deum in blagoslov.

Velika noč: ob 5 zjutraj blagoslov jestvin, ob pol 6 pridiga, ob 6 slovesna sv. maša, ob 10 slovesna pontifikalna škofova sv. maša, po maši papežev blagoslov s popolnim odpustkom pod ravadnimi pogoji (sv. zakramenti in molitve na papežev namen). — Popoldne ob tričetrt na 3 potresna procesija k Jožetu (tudi v deževnem vremenu, le brez sv. R. T.).

PRI OO. FRANČISKANIH.

V sredo: popoldne ob 4 pete jutranjice. **V četrtek:** zjutraj ob 6 tiha sv. maša, ob 8 slovesna sv. maša. — Popoldne ob 4 pete jutranjice.

Veliki petek: ob 8 sv. opravilo, ob 3 popoldne pridiga, ob 4 pete jutranjice. Ob pol 8 se bodo pele žalostinke.

Velika sobota: ob 7 blagoslov ognja, veliko-nočne sveče in krstne vode, nato slovesna sv. maša. — Popoldne ob 6 jutranjice, ob četrt na 7 procesija.

Velikonočna nedelja: ob 9 pridiga in ob pol 10 slovesna sv. maša z orkestrom.

PRI SV. JAKOBU.

Veliki četrtek: ob 6 tiha sv. maša, ob 7 slovesna sv. maša in prenos Najsvetejšega v božji grob.

Veliki petek: cerkvena opravila se prično ob 8. — Zvečer od 7 do 8 se pojo žalostinke.

Velika sobota: ob 7 blagoslovljenje ognja, krstne vode in slovesna sv. maša. — Popoldne ob 6 slovesne zornice in vstajenje Gospodovo. Slovesna procesija z godbo.

Velika nedelja: ob pol 10 govor in slovesna sv. maša.

TRNOVO.

V sredo, četrtek in petek jutranjice ob 4 popoldne.

Veliki četrtek: ob 6 sv. maša, med sv. mašo sv. obhajilo.

Veliki petek: ob 8 cerkveno opravilo. — Skupne ure pred božjim grobom bodo: ob 3. popoldne za šolsko mladino, od 6 do 7 za dekleta, ob 7 skupna ura, petje žalostink in sv. rožni venec, ob 8 za žene, ob 9 zvečer za moše.

Velika sobota: ob 6 blagoslov ognja, peta sv. maša ob pol 9. — Popoldne ob pol 5 slovesno vstajenje. (Pri procesiji bo igrala godba Jug. železničarjev.)

Velika nedelja: ob 9 slovesna služba božja: Missa solemnis — Max Filke z orkestrom. Ofertorij in graduale Ant. Foersterja, Tantumergo Ant. Grumov.

PRI SV. PETRU.

V sredo: ob 4 popoldne slovesne jutranjice.

Veliki četrtek: ob pol 6 tiha sv. maša, pred in po maši sv. obhajilo, do 7 spovedovanje, ob 7 slovesna sv. maša (A. Foerster: maša v čast sv. Cecilije, St. Premr: Graduale Christus factus est. Ofertorij V. Goller), po kateri preneso sv. R. T. v stranski oltar in odgrnejo oltarje. — Popoldne ob 4 jutranjice, ob 7 zvečer molitvena ura pred sv. R. T.

Veliki petek: ob 6 zjutraj molitve, odkritje sv. križa, sv. R. T. polože v božji grob (Joh. Mandl: Očitjanja). — Popoldne ob 4 jutranjice, ob 7 zvečer pridiga, nato petje (slovesne postne pesmi).

Velika sobota: ob pol 6 blagoslov ognja, veliko-nočne sveče in krstne vode, nato slovesna sv. maša (Gruber: Missa dominicali I.). — Popoldne: blagoslov velikonočnih jedil I. ob 1 pri sv. Krištofu, ob pol 2 pri sv. Križu, ob 2 v Tomačevem, ob pol 3 v Šmartnem, ob 3 v Zeleni jami v gostilni Krušič (prej Sušnik) kakor prejšnja leta. II. ob 1 v Bizoviku, ob pol 2 v Sp. Hrušici v domu, ob pol 3 v Štepanji vasi, ob 3 v grajski kapeli na Kodeljevem gradu. — III. ob 1 v mestni ubožnici, ob pol 2 ob Zaloški cesti pri gđ. Heleni Bavdekovi, ob 2 pri Prusniku v Udmatu, ob pol 3 na Selu v karmeličanski cerkvi. — IV. ob 4 v župnijski cerkvi. — Jutranjice ob pol 6, nato Vstajenje. Procesija gre po sv. Petra cesti v Škofjo ulico, ob Taboru v Prisojno ulico, na Ahacijevu cestu in nazaj v cerkev. Prosimo, da po teh ulicah razsvetlite po možnosti okna. (Petje: G. Rihar: Zveličar naš je vstal iz groba, V. Goller: Te Deum, Rihovski: Tantum ergo št. 3. Zapoj veselo o kristjan.)

Velika nedelja: ob 6 sv. maša (pojo združeni cerkveni zbori podružnic in župne cerkve velikonočne pesmi). Ob 9 slovesna sv. maša Koral: Introit in comunio; P. Griesbacher: Maša v čast sv. Benediktu; Graduale in Ofertorij od Gruberja. Tantum ergo od Griesbacherja. — Popoldne je potresna procesija k sv. Jožetu. Iz podružnic pridejo procesije (kakor prejšnja leta) do 2 v župnijsko cerkev, kjer bodo slovesne liturgije, nato pa gremo čez šentpeterski most po Poljanski cesti k sv. Jožetu.

Maribor. >Lepega zvona glas,
Seže v deveto vas —
Zato naročite >Zvonoglas.<

VII.

Podjetna brala zdaj sta vrta
veliko pralnico odprla,
kjer noč in dan perice zale
so z milom „Zlatorog“ tu prale.

Nadaljevanje sledi.

bodoč. ne bo več pogoj akademski čin, marveč naj o kandidatovih znanstvenih sposobnostih odloča sodba kompetentnih faktorjev.

Dr. Havlička čaj za želodec in žiljenje, znano sredstvo proti težki prebavi, proizvaja edino le Mestna lekarna v Zagrebu, dobiva pa se po izvirni ceni v lekarni Leustek.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.
16. aprila, sredo: KAMELA SKOZI UHO SIVANKE. Red B.

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.
16. aprila, sredo: SEVILSKI BRIVEC. Izven.

Zadnje gostovanje tenorista Alfonza Waisarja. Danes gostuje g. Waisar v operi »Sevilski brivci« in sicer v vlogi grofa Almavive. Poleg njega gostuje kakor Rosina stalni gost naše opere, priljubljen koloraturka gospa Tinka Wesel-Polla. Vlogo brivca poje tokrat g. Rigo, v ostalih dveh glavnih vlogah pa nastopata gg. Betetto in Zupan. Predstava se vrši kakor izven predstava pri navadnih opernih cenah.

V dramo se vprizori nocoj »Kamela skozi uho Sivanke« in sicer za red B. Narodno gledališče ostane v četrtek, petek in soboto zaprto. Repertoar za praznike objavimo pravočasno.

— **Jalnov »Dom«.** Sročnja premiera v dramo je dosegla popoln uspeh. Pisatelj je bil po drugem dejanju klican ponovno na oder. Občinstvo je ob koncu vseh dejanj živahno aplavdiralo. Igra je uspela na celi črti. Zlasti so se izkazali v glavnih vlogah Gregorin kot Tine, Marija Vera kot mati, ga. Juvanova kot Angela in Drenovec ter Danilo in ostali v drugih vlogah. Natančnejše poročilo objavimo.

Dame finega okusa

vabimo, da si ogledajo nedosežno krasne vzorce **lumpnerjev** po zmerni ceni v izložitvi modne trgovine: **Fran Lukič**, Pred škofjo 19.

Iz našega glasbenega življenja.

Mladinski koncert pod vodstvom prof. Jeraja se jako lepo razvijajo. Nismo mogli poslušati vseh, ti pa, ki smo jih, so bili jako dobri, v marsičem so nam celo ljubši kot sijajne večerne prireditve. Tu vsega zunanje sija ni, razen kolikor so umetniki skrbni tudi za lepo obleko. Izmed zadnjih predavanj, ki smo se jih mogli udeležiti, naj se spomnimo VIII. v Smetanovo proslavo. Dr. Mantuani je poljudno, kratko in jasno opisal umetnikovo življenje in njegovo delo, operni pevec Cvejič, ki mu poleg razumnosti radi priznavamo veliko prednost mladostne svežosti in velike, prodirne moči, je zapel Vladislavov nagovor iz »Dalibora«. Tudi vokalizirati je začel znatno lepše. Pa je v njegovem grlu še veliko doslej neizrabljenih zakladov zakopanih. Dovolj dela bo še imel. Gna. Zikova je zapela »Večerne pesmi«. Morda smo se to pot posebno zavedeli njenega izrazitega čuta za lepoto zvoka; kakor da mu na znotraj prisluškuje in se z njega rahlo zastrto sladkosto zavestno opaja. — Prof. Šlais je igral na gosli »Iz moje domovine I.—II.« Tako mehkega prožnega čustvenega ga doslej še nismo slišali. Spremljala ga je spretno in odločno njegova žena prof. Ruža Šlais. — Nazadnje je še Šimenc zapel arijo iz »Prodane neveste« s svojim, po naravi tako bliščem glasom.

Orgelski mladinski koncert se je vršil v stolnici. Prof. Premr je igral različne vrste orgelskih skladb z znano virtuoznostjo, hkrati pa v prosti igri z deloma jako izrazitimi, na značaj registrov umerjenimi motivi razkaval važnejše posamezne izpremene. Poročevalec je pred vsakim s kratko besedo objasnili njegov značaj z njega posebnimi lastnostmi.

X. predavanje je bilo namenjeno godalnemu komornemu kvartetu. Igrali so gg. prof. Miranov, Dorfer, brata Žepiča prav spretno, živo. Posebno je užgal Haydnov »Zabij svartet«, kjer se je vse prekopicavalo in isknilo. Globlji je bil Glazunov (op. 70), kjer je posebno ugajala ljubka temica v scherzu. (Beseda tema je v slovenščini ženskega spola in se torej sklanja: tema, teme, temi itd. Zelo nerodno se bere in še bolj nerodno sliši, če jo postavljajo v moški spol [ki je pravzaprav pokrevljan srednji]; tema, temata, tematu itd., kar se ne sliši prida slabše kot Jaka, Jakata in podobne jezikovne cvetke.)

Vršil se je tudi umetniško visoko stoječ koncert z igro na cello; igral je prof. Tkalcic, spremljal naš rojak prof. Ličar.

oba iz Zagreba. Pri večini mladinskih koncertov je zadnje čase mlade poslušavce spretno uvajal skladatelj prof. E. Adamič. K.

¹ Pri večerajšem poročilu o Matičnem koncertu je po pomoti izostala pričujoča označba.

Izpred sodišča.

Hud razgrajč. Dne 25. marca popoldne se je zidarski pomočnik Anton Vrankar, doma iz Lukovce, pošteno napil in je razgrajal po Ambroževem trgu. Ko ga je stražnik Josip Zorc opozoril, da naj miruje, je postal Vrankar besen in je sunil stražnika v prsa ter ga porinil od sebe. Podporočnik Delak mu je poslal na pomoč 8 vojakov, ki so ga končno le ukrotili. Ko ga je stražnik aretiral, mu je povedal Vrankar napačno ime in se je izdal za Martinjaka. Med potjo v hladilnico pa se je Vrankar premislil in je pozval stražnika, da naj ga izpusti. Povabil ga je v gostilno in mu obljubil, da mu plača liter vina za to uslugo, kar je seveda stražnik odklonil, pač pa ga je ogradil. Vrankar je bil obsojen radi pijanosti na 1 mesec zapor.

Kaznovan razposajenec. Pred mladinskim domom na Kodeljevem je neki razposajenec naharil stražnika z ne baš lepimi besedami, nakar je stekel in vpil na stražnika: »No, pa teci za mano, če imaš korajžjo!« Stražnik pa se je fanta dobro zapomnil in se sedel fant za svojo korajžjo 24 ur v zaporu in mora plačati stroške in takso 50 Din.

Posledica pijanosti. Dne 17. februarja so posvetili v Tomišlju nove zvonove. Ob tej priliki so se zbrali v domači gostilni, kjer so postali kmalu precej dobre volje. Med gosti je bila tudi neka Elizabeta Škraba. Ta je našla na tleh listnico, v kateri je bilo 7000 K. Vprašala je, čegava je listnica, nakar se je ogledal njen fant Josip Kalan, po domače Kalinov, in trdil, da je listnica njegova. Dekle mu ni takoj verjelo, ko pa se je na njeno zahtevo pridružil, da je res njegova, mu jo je izročila. Listnica pa je bila last Janeza Mačka. To je bila prva neumnost, ki jo je napravil. Med gosti je bil tudi domačin Andrej Snoj. Ta možakar se je pa tako napil, da so ga morali odnesti v sobo v prvo nadstropje. Pri tej priliki je vzel Kalan Snojno zlato uro z verižico v vrednosti 12.000 K. Nato je pil naprej, prišel končno popolnoma pijan domov, kjer je pri peči zaspal in spal do drugega dne. Zjutraj pa se je začudil, ko je našel v žepu listnico polno denarja in zlato uro in verižico. Zadeva se je končala tako, da je moral fant oboje vrniti lastnikom, plačati 84 Din za poškodbo, takso in stroške in bo sedel 1 mesec zaradi prestopka pijanosti, ker se je po izjavi Škrabave »do smrti« napil in je imel kar krvave oči in se mu je jezik zapletal.

PALMA

Kaučuk pete in kaučuk podplate

nosijo otroci in odrasli, ker so trpežni, ceni in udobni za nošnjo.

Najcenejše in najnovejše obleke za dame in gospode dobite samo: Šelenb. ul. 3. Gričar & Mejač.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.
Normalna barometerska višina 736 mm.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Psibrom. diferenca v C	Nabo, vetrovi	Padavine v mm
14./4. 21 h	736.3	10	0.5	jasno	—
15./4. 7 h	736.7	10.7	0.8	jasno	—
15./4. 4 h	734.5	14.9	2.1	jasno zah.	—

Kar Vi potrebujete, je Elzašlud. To pravo domače sredstvo prežene Vaše bolečine! Poizkusna pošiljka 27 Din. Lekarnar Eug. V. Faller, Donje Stubice. Elza trz št. 134. Hrv.

Prosveta.

pr Glasnik »Muzejskega društva za Slovenijo«. Letnik II in III za l. 1921 in 1922. — Vsled težavnih gmotnih razmer je izšel Glasnik sicer malo pozno, a je vendarle dobrodošel. Ta letnik obsega dve polovici: zgodovinsko (66 str.) in prirodopisno (70 str.); prvo je uredil dr. Josip Mantuani, drugo pa kustos dr. Fran Kos.

Prva polovica obsega sledeče zgodovinske razprave: Dr. Fran Kos: »K zgodovini Gorice v srednjem veku.« Pisec nadaljuje svoj spis in navaja stare priče v krajih goriške okolice: o Travniku, Podturnu, o potoku v Korenjo, o hribi Grčini, o Liškurju; potem našteva imena prebivalcev v 13. in 14. veku po abecednem redu do Maurus. Spis se bo nadaljeval v prihodnjem letniku. — Dr. Jos. Mantuani objavlja: »Seznam muzejskih slik.« Ta seznam obsega 60 slik, večinoma naših najboljših slikarjev, z natančno označbo. Tudi ta spis se bo nadaljeval. — Viktor Steska popisuje pergamentni rokopis: Radovljiske matrikulo iz l. 1468. Ta matrikula je najstarejša cerkvena pratika ljubljanske škofije, je ilustrirana z inicialami in hrani tudi več zgodovinskih podatkov nekdanje zelo obširne radovljiske župnije. — Ivan Vrhovnik priobčuje: »Košček Razlagove korespondence« iz zapuščine Janeza Zana, dne 26. sept. 1920 umrlega 91 letnega duhovnika. To dopisovanje med Razlagom in Zanom je imelo zgodovinsko ozadje, namreč upor bohinjskih kmetov zoper komisijski ogled bohinjskih planin. Vsled upornosti je bilo l. 1872. obsojenih 62 Bohinjcev radi zločina vstaje.

Bogat je oddelek slovnstvenih ocen: Albert Sič: Kmečka hiša na Gorenjskem in kmečka soba na Gorenjskem. List: Starinar, organ srpekega arheološkega društva. List: Narodna starina, ki ga ureja dr. Jos. Matasovič. Dr. Konrad Schiffmann: Das Land ob der Ens. V spisu je zanimivo poglavje v slovenskih krajevnih imenih. Te spise je ocenil dr. Mantuani. Ivan Koštilal ocenjuje spis: »O značenju topografskega nazivlja u južnoslovenskim stranama«, ki ga je Priobčil Gjuro Szabo v Jugoslav. Njivi l. 1919. Dalje je priobčil dr. Mantuani življenjepis dr. Jos. Grudna in prof. Franca Komararja, Ivan Vrhovnik transparentni napis dr. Jak. Zupana iz l. 1848. in Anton Bulovec poročilo o obnem zboru.

V prirodopisnem delu razpravlja dr. Ljudevit Kuščer o »Originalnih nahajališčih mehkužcev v Sloveniji« s pristavkom malakozo-loške literature Slovenije, kjer našteva 124 spisov. — Dr. Fran Dolšak: Orchis palustris Jacq. na ljubljanskem barju in sosedna vegetacija. Ker prvotna cvetka izumira, je postala tudi močvirna kukavica že zelo redka. Ta cvetka je zanimiva, ker kaže na raznih krajih razne izpremembe. Te prehodne oblike se bliža-

jo močvirni kukavici ali pa širokocvetni kukavici. — Kustos dr. Fran Kos: Evropski los. L. 1913 so izsledili v jami pri Glažuti pri Ribnici okostje treh losov. Pisatelj razpravlja najprej splošno o najdiščih evropskega losa, potem pa popisuje okostje vseh treh losov, katerih prvi je montiran v muzeju in meri v višini 168 cm. — Dr. J. Ponebšek: »Naše ujede«. Tu nadaljuje popis kragulja. V slovestvu poročja J. Hafner o Gusičevi raspravi o metalnih-podnevnikih; dr. Kos o razpravi Ces. Artoma o novejših podatkih o razširjenosti v salinah in slanih jezerih živčih rakov Artemia salina L.; Ferd. Seidl o geološki in sorodni literaturi zlasti v bohinjskem jurskem ozemlju, o alpskih najdiščih antimonita v Trojanah (dr. K. Hinterlechner), o savskih policah na Gorenjskem, o zobovih anthracotherija v Trbovljah, a Glasniku geografskega društva v Belgradu; P. Kunaver ocenjuje razpravo: Georg Kyrle: Aufgaben der Höhlenkunde; dr. Dolšak govori o knjigi: Gozdarstvo v Sloveniji. Uredil ing. Anton Šivic. Dr. Mantuani objavlja življenjepis dr. Gvid. Savjica dr. Kos pa našteva v spisu: »Ob stoletnici D. Dežmanovega rojstva« spise tega marljivega prirodoslovca. Na koncu lista nahajamo še poročilo o zoološko-bioloških večerih v zoološkem inštitutu univerze v Ljubljani, pripombe o ličinkah Prichopterov v Račenskih jamah, o zemljepisni razširjenosti drevesnega polha, male opombe iz pitčijega življenja, o škodljivosti kanj, o gnezdiščih planinskih orlov v Sloveniji, o hidro-bioloških razmerah v Savi pod Zagorjem, o tisi v Gorjancih, o delovanju odseka za varstvo prirode in prirodnih spomenikov.

Vsebinska je torej zelo bogata in raznovrstna in mora zanimati vsakega zgodovinarja, prirodoslovca, pa tudi domoljuba.

pr Razstava »Zenita«. V Belgradu so v Stankovičevi dvorani otvorili razstavo »Zenita«. Razstava obsega dela najmodernejših slikarjev iz vseh dežel Evrope.

pr Italijanski katoliški profesorji o Gentilejevi vseučiliški reformi. Udruženje italijanskih katoliških vseučiliških profesorjev je na svojem nedavnem generalnem zborovanju v Rimu razpravljalo o Gentilejevi vseučiliški reformi. Svoje stališče so opredelili v daljšem dnevnem redu, v katerem izražajo ministru Gentileju svoje priznanje, da je premagal vse velike težave in ovire in končno izvedel tako nujno potrebno prenovu vseučiliških ustanov. Reforma se ne da izvršiti razen na podlagi učne svobode in avtonomije, ki naj se uveljavita na visokih šolah vseh vrst. Dalje predlaga dnevni red, da naj pride v višji svet javnega pouka nekaj izvoljenih članov in da naj bodo v njem zastopani vsi trije tipi visokih šol. Za svobodna predavanja na vseučiliških naj v

Modistko

SPREJMEM. — Naslov v upravi lista pod št. 2168.

Tehnik

za centralne kurjave, specializiran v tej stroki, s prakso, SE TAKOJ SPREJME k večjemu podjetju. — Ponudbe pod »KURJAVA« na Aloma Company, Ljubljana.

ISČE se za TAKOJ

zmožen, samostojen VODJA za visoko gradbo, verziran v gradbenih obračunih, proračunih in v projektiranju. Pismene ponudbe z navedbo dosedanje uporabe (službe), curriculum vitae, ter plačilnih pogojev od samo jugoslovanskih gospodov, večjih slovenskega jezika v govoru in pisavi na naslov: »STAVBENO PODJETJE Ljubljana, poštni predal 70.« 2044

Lepa parcela

v bližini kolodvora, na jako lepem prostoru, in betonska OGRAJA po ugod. ceni naprodaj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2052.

Moško KOLO, popolno novo, prvovrstna znamka, naprodaj. — Naslov v upravi lista pod št. 2171.

Tvrdba**I. Wanek Ljubljana**

Sv. Petra cesta št. 19, PRIPOROČA svojo bogato zalogo najmodernejših obdelano KOŽUHOVINO, SPREJEMA vsa popravila, kakor tudi barvanje lisic in drugih kož. — Velika izbira športnih CEPIC in moških KLOBUKOV. — Shranjuje tudi vsakovrstno kožuhovino brez poletje.

Pozor! Pozor!

Plačujem po visokih cenah STARE OBLEKE, ČEVLJE in POHIŠTVO. — Dopisnica zadostuje, da pridem na dom. — DRAME MARTIN, Ljubljana, Sv. Jakoba nabr. 29.

HIŠO z gostilno - trgovino in inventarjem, 2 gozda, tri njeve, travnik, elektr. razsvetljava, na promet, kraju, ali hišo samo poceni prodam radi druž. razmer. Naslov v upravi pod št. 2170.

LOKAL

na Miklošičevi cesti (štirje prostori), pripraven za pisarno ali kako podjetje, ODDAM s 1. novembrom ali prej. Pismene ponudbe na upravo pod »Grošelj«.

ZNIZANE CENE

za otroške VOZIČKE!

Novi modeli. Poslužujte se izdelkov domače tovarne, otroških vozičkov in dvokoles »TRIBUNA« F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta 4. Istotam se dobijo po znižani ceni nova dvokolesa, mali pomožni motorčki, šivalni stroji in pneumatika; sprejemamo se v polno popravilo za emajliranje z ognjem in ponikanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni drugi stroji. Prodaja se tudi na obroke. Ceniki franco.

Zastoni vam

blaga za obleko in perilo nikdo ne

da

toda po izredno nizkih cenah ga dobite pri trdki

»DANICA«

MAJZELJ & RAJSERJ

Ljubljana — Turjaški trg 1 (bivša Preskrbovalnica).

Velika zaloga sukna, blazne, žameta, kontenine, tiskovine, etamina, blaga za žimnice, odej, pletov, nogavic, kravati, naglavnih rut, srajc, ovrtnikov, jopice, nahrbtnikov, ter najrazličnejšega drugega blaga. Istotam zaloga USNJA vseh vrst. VSAK NAJ SI OGLEDATA! KROJAČI in preprodalci poseben popust.

1000 K pod lastno ceno radi družinskih razmer, prodam NOV VOZ, močan samc. — Posavec št. 1, pošta Podnart. 2150

Najnovejša iznajdba!Brez kvarjenja blaga kemično anaženje in vsakovrstno barvanje oblek **ANTON BOC** Ljubljana, Selenburgova ul. št. 1 Glince-Vrta 48.**Ko želi da prodaj**

kolonijalno robu? Manufaktura? Razno kožo, poljoprivredne mašine, hranu, motore, razne mašine, da kupi zemljo, placeve ali treba razne informacije na teritoriji Stare Srbije i Makedonije, neka se obrati i koristi komisijom magacinima i lokalima za mustre: Privredne Banke za Južnu Srbiju u Skoplju. 2143

P. n.**šivilje gospodinje**

opozarjamo, da so zopet dospeli najboljši šivalni stroji

Gritzner v vseh opremah.Pouk v **vezanju** ter **krpanju perila** in **nogavic** (štofanje) brezplačno **edino** le pri:**Josip Petelin**

Ljubljana, Sv. Petra n.

Popravila sprejemamo!**Stanko Kezele**

stavbno in galanterijsko

- **kleparstvo** -

Ljubljana, Bohoričeva 3

se priporoča za vsa v njegovo stroko spadajoča dela. Cene strogo solidne, točno delo. 2117

MODERNI DAMSKI SLAMNIKI! BRATJE OBERWALDER DOMŽALE**Razpis dela.**

Cerkveno konkurenčni odbor v Sromljah, okr. Brežice, odda v svrhu poprave župne cerkve in župnijsko nadarbinskih poslopij vsa zidarska, mizararska ozir. tesarska dela. Tozadevni načrti in podatki so na vpogled pri župnem uradu v Sromljah 22. in 23. aprila. 2161

Prvovrstno**banatsko moko**

št. 0 à Din 575 za 100 kg nudi »Goban« d. z o. z. Ljubljana, Sv. Petra c. 45.

Voziček

na 2 kolesih, kupim. Vprati pri vrtnarju, Nunska ulica št. 3. 2109

Več različnih motorjev in dvokoles, rabljenih in novih, poceni naprodaj. — LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4. 1961

CIPRESE

(Thuya occidentalis) močne in lepo obrašene, visoke 50—70 cm, nadalje visokodebelne

VRTNICE

krasnih vrst, kakor tudi raznovrstne cvetice za vrtno nasade in v lončkih. Dobra in zanesljiva semena. Istotako se izvršujejo nagrobni venci v vseh velikostih po naročilu ter trakovi z napis, popolna oprema dekoracij, svatb itd.

J. JANEŽIČ, vrtnar, MENGEŠ 132.

POZOR!**POZOR!****Prodajam**za pomladansko potrebo vse manufakturno blago po **ogromno znižanih cenah**, razna sukna, blazne, plavine, šifone, oksforde, cefire, kambrike, vse najboljše kakovosti. Krojači poseben popust! Oglejte si cene!**IVAN KOS,**

Sv. Petra cesta 23, Ljubljana.

Celovška cesta 2, Šiška.

Natečaj**za izdelavo načrtov za novo palačo ministrstva financ.**

Ministrstvo financ razpisuje natečaj za izdelavo načrtov za novo palačo, ki se ima zgraditi v finansijskem parku v Beogradu. Za ta namen je osnovan odbor, ki je določil tudi celoten program dela.

Pravico do natečaja imajo vsi arhitekti naši državljani in ruski arhitekti, ki poslujejo v ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Za nagrade je odločenih 285.000 Din.

Podrobnosti s potrebnimi podatki, kakor tudi programi gradbe se dobe pri ekonomatu generalne direkcije držav. računovodstva ministrstva financ (stara skupščinska zgradba). Rok za izročitev načrtov je 15. avgust t. l.

Vino**Podružnica**

vinarske zadruga

Vino**„LJUTOMERCA“**

za ljutomerski in ormoški okraj v Ljubljani, Stara pot 9. poleg vojaške bolnice

nudi svoja zjamčeno

pristna ljutomerska vina

po ugodnih cenah in pod solidnim plačilnim pogoji.

Vino**Vino****Danes in jutri**

sprejemamo OGLASE za VELIKONOČNO ŠTEVILKO »SLOVENCA«. Vsled povečanega obsega in znatno pomnožene naklade je posebno ta številka primerna za insercijo. — Vsakemu inserentu je zagotovljen velik uspeh. — — — POZOR TOREJ NA TO ŠTEVILKO IN

ne zamudite prilike!**Najceneje****DRVA**

trda in mehka, žagana in cepljena, večje in male množine, od 25 kg dalje dostavlja na dom.

Naročila sprejema:

H. PETRIČ, Gosposvet-ska cesta 16/L. — Tel. 343.

SLAMNIKE

za DAME in GOSPODE — NAJNOVEJŠIH oblik, ravno tako preoblikovanje in prebarvanje, izdeluje po konkurenčni ceni TOVARNA SLAMNIKOV

Al. Škrabar — Domžale.

Kje se najbolje kupi, je že brez dvoma znano!

„Pri nizki ceni“**IGNACIJ ŽARGI**

Ljubljana, Sv. Petra c. 3

Nudi cenj. odjemalcem veliko izbero potrebščin za KROJAČE in ŠIVILJE. — Velika izbira ROKAVIC, NOGAVIC, triko-PERILA in površne ženske vol. jopice, razno moško, damsko in otročje perilo, svilene pletene SAMOVEZNICE itd. po priznanih znižanih cenah!

NA DEBELO!

NA DROBNO!

Na zahtevo

Vam stavimo brezplačno proračun za črtanje in vezavo poslovnih knjig po navodilu.

Knjigovoznica K.T.D. v Ljubljani

Kopitarjeva ulica 6. II.

Potrtim srcem naznanjamo, da je naša ljubljena mati, stara mati in tašča, gospa

Uršula Mozetič

v nedeljo, dne 13. aprila po kratki bolezni, previdena s tolažili svete vere vdano preminula.

Ljubljana, dne 13. aprila 1924.

Zahvala.

Za častno spremstvo na zadnji poti naše ljube matere, gospe

Uršule Mozetič

izrekamo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem našo iskreno zahvalo.

Ljubljana, dne 15. aprila 1924.

ZALUJOČI OSTALI.

Vabilo na redni občni zbor

tovarne zaves STORA d. d. v St. Vidu nad Ljubljano

ki se bo vršil dne 25. aprila 1924 ob 3. uri popoldne v posvetovalnici »Zadružne gospodarske banke v Ljubljani«, Miklošičeva cesta št. 10,

z nastopnim DNEVNIM REDOM:

1. Poročilo Upravnega sveta o poslovnem letu 1923 in predložitev bilance s 31. decembrom 1923.
2. Poročilo nadzorstvenega sveta.
3. Odobritev bilance za leto 1923 in sklepanje o razdelitvi čistega dobička ter razrešnici Upravnemu svetu.
4. Sprememba pravil, tako da se vsled že izvršene nove emisije glasi 1. stavek § 7. družbenih pravil: »Dolžna glavica znaša Din 1.000.000— in je razdeljena na 8000 v gotovini polno vplačanih delnic po Din 125—.«
5. Volitev nadzorstvenega sveta.
6. Slučajnosti.

OPOMBA: Na obnem zboru imajo glasovalno pravico oni delničarji, ki so položili pri blagajni Zadružne gospodarske banke d. d. v Ljubljani tri dni pred obnim zborom vsaj 10 delnic z nezapadlimi kuponi.

Upravni svet.

Modni salon**M. Sedej - - Strnad**

Ljubljana, Prešernova ulica 3

priporoča francoske in dunajske modele. — Prvovrstno domače delo Solidne cene! Solidne cene!

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš srčno ljubljani soprog, nepozabni oče, stari oče in tast, gospod

Miroslav Praprotnik

orožniški stražmojster v pokoju

v torek, dne 15. aprila t. l. mirno preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v četrtek, dne 17. aprila ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Glince št. 37 (I. Tribučeva hiša), na pokopališče pri Sv. Križu.

Ljubljana, dne 15. aprila 1924.

KATARINA PRAPROTNIK, soproga. — MIRKO, VILKO, EDVARD, AV-GUST, sinovi — MILICA, TONČKA, hčeri. — VSI OSTALI SORODNIKI.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.